HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C. Süleymaniye Kütüphanesi Müdürlüğü
1923

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısım: Hacı Mahmud ef.
Yeni kayıt: 4001
Eski kayıt:

هذا أسماء الحسنى المبارك

بسم الله الرحمن الرحيم

هو الله الذي لا إله إلا هو ● الرحمن

الرحيم ● الملك ● القدوس ● السلام

المؤمن ● المهيمن ● العزيز ● الجبار

المتكبر

المتكبر ● الخالق ● البارئ ● المصور

الغفار ● القهار ● الوهاب ● الرزاق

الفتاح ● العليم ● القابض ● الباسط

الخافض ● الرافع ● المعز ● المذل

السميع ● البصير ● الحكم ● العدل

اللطيف ● الخبير ● الحليم ● العظيم

الغفور ● الشكور ● العلي ● الكبير

الحفيظ ● المقيت ● الحسيب ● الجليل

الكريم ● الرقيب ● المجيب ● الواسع

الحكيم الودود المجيد الباعث
الشهيد الحق الوكيل القوي
المتين الولي الحميد المحصي
المبدي المعيد المحيي المميت
الحي القيوم الواجد الماجد
الواحد الاحد الصمد القادر
المقتدر المقدم المؤخر الاول
الآخر الظاهر الباطن الوالي
المتعالي البر التواب المنتقم

الملك مالك الرؤوف العفو
الجامع المقسط والاكرام ذو الجلال
الضار المانع المغني الغني
البديع الهادي النور النافع
الرشيد الوارث الباقي
الصبور

منلا الهسك
اسماء الحسنى
شرح

هذا شرح الاسماء الحسنى

بسم الله الرحمن الرحيم

ولله الاسماء الحسنى بيورلمشدر عن
ابي هريرة رضي الله تعالى عنه ابي
هريره دن روايت اولندي الله تعالى

اندن

علما رحمهم الله تعاليدن منقولدر كه
باري تعالى ايچون اوچ بيك
اسم شريف واردر بيكني
ملكلر بيلور غيري بيلمز بيكني
دخي انبيا عليهم السلام
بيلورلر غيري بيلمزلر اوچيوزي
توريتده اوچيوزي زبورده در
اوچيوزي انجيلده
طقسان طقوزي قرآن
عظيم الشانده در بريسني
انجق باري تعالى كندو
ذات شريفنه
اختيار
اتمشدر *

الله تعالى ايچون
اسماء حسنى
واردر
م

اندن راضي اولسون ان رسول الله صلى
الله تعالى عليه وسلم تحقيقا رسول
الله صلى الله تعالى عليه وسلم دردي
ان لله تعالى تسعة وتسعين اسما من
احصاها دخل الجنة تحقيقا الله تعالى
ايچون طقسان طقوز اسم واردر يعني
صفات واردر احصادن مراد صايمق
دكلدر بلكه بر كمسه اول طقسان طقوز
اسمي قلبيله حفظ ايلسه دخي معناسني

حديث شريفده وارد اولان
من احصاها ده احصادن مراد
بلدرانك الذي بلديكي صح واردر
حاصل بر كمسه اسماء حسنايي
احصا ايلسه جنته داخل اولور
حديث شريفده معناسي اول
طقسان طقوز اسما حسنايي
حفظ ايلسه ديمكلدر يا خود
يا ذكر ايلسه ديمكلدر يا خود
يا انلره ايمان اتوب اوقسه ديمكدر
حفظ ايلسه تعود ايلسه يا
عمل ايلسه يا معانيني
بلسه ديمكدر يا انلر ايله
عمل ايلسه دخول اولياء ايله جنته
خويلنسه دخول اولور يا خود جنتك
داخل اولور اعلاسنه داخل
غرفه لرينك اعلاسنه واتباعك
اولور ونعيمنك اولور ديمكدر
اعلاسنه واصل اولور صحيح
لكن بو معنالر ايچيندن صحيح
اولان ازبرلسه معناسنه
اولمقدر نتكيم امام بخاري و
غيري بويله معنا ويردي
زيرا حديث آخرده من حفظها
كلمشدر بونك تفصيلي
حصن حصين شرحي
علي قاري ده مسطوردر

بعضلر دیدیلر كه بر كمسه حصر
وتعداد وایمان یونندن بو اسمالرك
اوزرینه وارسه ویونلر ایله الله تعالی یه
دعا وتسبیح والله تعالی ذكر ایلسه دخی بونلر ایله
الله تعالینك اوزرینه ثنا ایلسه اول كمسه جنته كرمكه مستحق
اولور نتاسم بعض اسما حسنی شرحلرنده مذكوردر امام غزالی اسما حسنی
شرحنده دیدیكه بر كمسه بو اسما احادیثده
جمیع ایدوب حفظ ایلسه اول كمسه جنتهادنك
حق تعبیر بس اول كمسه جنته
كیرمكه لایق اولور دیدی
كر تفسیرچی امیر افندی رح

بلسه دخی بو اسملرك واجبنه واجب
دیو ومحالنه محال دیو وجائزنه جائز
دیو ایمان كتورسه دخی ممكن اولدوغی
مرتبه معناسیله عمل ایلسه وخوی
لنسه اول كمسه جنته داخل اولور
دیمكدر هو الله الذي لا اله الا

هو

هو مؤمنلرك قلبندن چقیان اسم[٢]
ذات مستجمع جميع صفات اولان[٣]

[٢] یعنی مؤمنلرك قلبی ایكی نوعدر
بری كشاده وبر نوع ظلمات
قیلنمش كشاده قلبلردن
چقیجی الله اسمیدر

[٣] یعنی الله اسم جمله اسمی وجمله
صفاتی وجمله كمالاتی جامعدر

اللهدر ایله الله كه لا موجود الا هو
زیرا بو موجوداتك وجود وبقاسی
كندو قبللرندن دكلدر بلكه الله
تعالینك ایجاد وابقاسیله در ایله
بونلرك وارلغی یوقلغی كالعدم
اولدی زیرا كل من علیها فان بیورلمش
در قولك بوندن نصیبی یوقدر بو
خویلنمق ایچون دكلدر بلكه الله تعالینك
طاعتیله وكلامیله انس طوتمق ایچوندر

الرحمن الرحيم

ايله الله كه دنياده واخرتده اولو
وكجى نعمتلري احسان ايدجيدر اندن
غيري بر كمسه بر حبه وبر
دانه ويرمكه قادر دكلدر قوللك
بوندن نصيبي ظاهريله وباطنيله
الله تعالي يه توجه ايلمكدر دخي
انجق الله تعالي يه طينه وصغنه
دخي سري الله تعالينك ذكرنه

مشغول

اولو نعمت دهانكدر ديكي نعت ديكلدر
وقال عليه الصلوة والسلام
ان الرزق ليطلب العبد كما
يطلبه اجله رسول الله عليه
الصلوة والسلام بيوردي
تحقيق رزق عبدي طلب
ايدر اجلي طلب ايلدوكي كبي
نقل طريقت

سر قلبك افكار ايدر

مشغول قله دخي انجق الله تعاليدن
بردم طلب ايليه دخي الله تعالينك
غافل قوللرني غفلت طريقندن الله
تعالي يه دوندره وعظ نصيحت ايله
لطف طريقيله عنف طريقيله دكل
دخي الله تعالينك عاصي قوللرينه
رحمت كوزيله بقه خورلق كوزيله
بقميه دخي كلي معصيتكه عالمده جاري
اولور نفسنه مصيبت كبي بله اول

ب ديليكلفه الا من العالم الكرم والعقل
عطوكا كالنه بعضلر بعونكل من فعل
صاحب اصحابه الفقد ورادي
تعالينك وكالنتي اعتماد
ايلمكدر
نقل طريقت
عا عنف وعظ ونصيحت قبول ايتمزسه
وغلظتيله ادب ويره
اولا زبان غليظ سوز ايله
واجب اولور اما نا مشروعي
والبته مثلا اكر احتضاي جاهل
اكر فاسق ديه زير انتزعه
اويمكيبسه بونلردن
نقل ذخيره
خالي دكلدر

هذا شيء قد قدر له فكيف لا يفعل
والقدر لا ينفع منه الحذر يعني
بر شيدر كه انك ايچون تقدير
اولندي اني نه كيفيت ايله اشلمز
حال بوكه قدردن حذر فائده
ويرمز من مجالس رومي

قال عليه السلام من لا يرحم لا يرحم
رسول الله عليه السلام بيوردي
رحمت ايلمينه رحمت اولونمز
نقل طريقت

امدي نظر ايدوب ومطلع
اولدقده بر عاصيه ايچ دوندي
اكر بليدك سن بو معصيتي
اشلمي ايدك ديو اكا دعا
اتمك كركدر اشته رحمت
كوزيله باقمق بودر

مصيبتي عالمدن كدرمكه تقصير ما
ايلميه • دخي نقدر محتاجين وار ايسه
حاجتلريني كوجي يتدوكي قدر كوري
ويره • دخي قوكشوسنده وكوينده
بر فقير ترك ايلميه الا حاجتني كورمكله
وفقريني دفع ايله قائم اوله • يا سائليله
يا جاهيله • ياحقنده شفاعت ايله غيره
سعي ايتمكله • اكر بونلردن عاجز
اولورسه • دعا ايله وحزن

اكر شرعه اويارسه كوري ويره

فقير لكن احسان اتسك شرّه ويرد اول زمان ويرميه

اكر شرعه اويارسه اول اشي شفاعت ايله حسنه اولور اكر خلاف شرع اولورسه سيئه اولور

اظهار

اظهار ايتمكله يا اردم ايليه • انك
اوزرينه حاجتي سببيله رقّة حتى
كأنّه اورتق اوله انك ضرر حاجتنده

الملك

ايله الله كه تصرف عامه صاحبدر
قوللك بوندن نصيبي الله تعالى كل
شيدن مستغني وماعداسي اكا محتاج
ايدوكن بلمكدر • وجود وبقاسنده
دخي حكم قضاسنه مسخرلر ايدوكن

يعني جمله مخلوق

دار ايتمك

يعني جمله مخلوقي متصرف اولان انجق اولدر

وقت معين اوزره طوردي

بلمكدر پس امدی ناسدن بالكليه
مستغنی اولوب اوموب قورقيه
الا الله تعاليدن اومه وقورقه
وغيريلردن مستغنی اوله وابحق
مملكت خاصه سنك تصرفيله مقيد
اوله اول قلب وقالبيدر ودخی
جنود دعاياسی اوزرينه مسلط اوله
يعنی نقدر عسكری
اول آل اياق كوز دل قولق
قادن فرجدر بونلری دنيا واخرت

خيرنده

يعنی پادشاهدن ونفعیدن وزيردن اوميه
يعنی چارشولرده كسبه دن اوميه وطاغده كسبه احتياج عرض اتميه خالقدن صيا ايليه

يعنی تخت يدنده هرنه وار ايسه
باطنی وظاهرنی حرام و مكروهدن ومفسددن كندويی محافظه ايليه تاكه نجات و سلامت بوله واكر خلاف اولورسه هلاك اولور

يعنی هر برنده ايكيشر سر وار

خيرنده قولنه اشته بويله اولورسه
ملك اولور والا مملوك اولور
القدوس
اويله الله كه لايق اولميان صفتلرن
كليسندن منزهدر يعنی طاهردر
قولك بوندن نصيبی نفسنی جهالت و
اخلاق ذميمه دن پاك وتنزيه ايلمكدر
زيراكيم كندوسنه بونلر عار ويرر ودخی
كوندزی بلدوكی كبی بلمكدر كه

يعنی باری تعالينك رضاسندن چقمش اولان پادشاه اولمشدر اولور
يعنی قول اولور شيطانه ونفسنه وسوء اقرانه
يعنی باری تعالی طاهردر

قول دخی ظاهرنی وباطنی پاك ايلمكدر اعتقاد باطلدن اخلاق ذميمه دن اعمال فاسده دن

جنته وصوله لایق اولمانی الاموتدن
صکره اولور ● ودخی سوالی تخیلات
محسوساتدن تنزیه ایلمکدر ● ودخی
علوم الهیه چوره سنده طواف
ایلیوب حظوظ حیوانیه ولذائذ
جسمانیه چوره سنده طواف اتمدن
قاجمغه قصد اظهار ایلمکدر پس
امدی ظاهریله وباطنیله الله تعالی
اوزرینه اقبال ایلیه لقاسنه شوقا

ودخی

یعنی بیهوده فکرلرده

یعنی حیوانلر کبی ییمك وایچمك

یعنی امرینه امتثال ونهیندن اجتناب ایلمکدر

یعنی باری تعالی یه ملاقی اولمغه مجرد فکری بو اوله غیری اولمیه

ودخی همتی انجق الله تعالی یی بلمکه و
جمالنی مطالعه ایلمکدر ● حتی جناب عزته
واصل اولنجه ● وجنتك اورتاسنه قونجه

السلام

اویله الله که سلامت صاحبیدر کل
آفاتدن نقیصه دن یعنی ذات شریفی
حدوث عیبدن ● صفاتی نقصاندن
افعالی شر محضدن سالمدر ● قولك
بوندن نصیبی قلبنی حقد حسد ارادت شر

یعنی الله تعالی یی بیلمك صفاتلرینی بیلمك ایله اولور

یعنی باری تعالینك فعل خیر کثیردر حکمتی بی نهایه در برادلان ییلان وحیوانلر وغیری شر صورتنده اولنلر هرنه واردر شر وارایسه حکمت جزئی خیر کلی یی متضمندر
من شرح برکوی

یاخود تقدیر حقك افعالیدر انده شر یوقدر دیمکدر
منهاج العابدین فی اواخر باب الرابع بعینه

قصد خيانت ارتكاب معاصي اكتساب
اثامدن سالم ايلمكدر ودخي اذا ظهر
لك من اخيك عيبه فاطلب له سبعين
بابا من العذر فمن مسكا دينده بسر
قرنداشندن بر عيب ظاهر اولسه سن
اكا يتمش درلو عذردن طلب ايله
فان اتضح لك عذره فبها ونعمت
والا فعد على نفسك باللوم وقل
بئس الرجل انت اكرسنك ايچون

يعني كناهلر كسب اتمه دن

اول قرنداشنك عذري ظاهر اولورسه
پس امدي سن اول خصلتي اخذ ايله
اول خصلت نه كوزلدر واكر سكا
انك عذري ظاهر اولمزايسه كندو
نفسك او زرينه لوم ايله رجوع ايله
وكندوكه ديكه نه يرامز آدمسين
والمرضي عند الله من تخلق باخلاقه
لانه ستار للعيوب ومتجاوز عن
ذنوب العباد حال بوكه باري تعالى

عِنْدِنْدَه مَرْضِيْ وُ مَقْبُولْ اُولْ كِمْسَه
دُرْكِه حَقْ جَلَّ وَعَلَانِكْ خُويْلَرِيلَه
خُويْلَنَه • زِيرَا اُولْ اللّٰهْ ذُو الْجَلَالْ
عَيْبْلَرِي مُبَالَغَه اِيلَه سَتْرَايْدِجِيدُرْ •
وَقُولْلَرِينِكْ كُنَاهْلَرِنْدَنْ كَچِيجِيدُرْ •
فَكَيْفَ لَا تَتَجَاوَزْ اَنْتَ عَمَّنْ هُوَ مِثْلُكَ
اَوْ فَوْقَكَ وَمَا هُوَ بِكُلِّ حَالٍ عَبْدُكَ
اَيْ نَفْسْ سَنْ نَه كَيْفِيَّتْ اِيلَه كَچْمَزْسِنْ
شُولْ كِمْسَه دَنْكِه • اُولْ كِمْسَه سَنِكْ

قچن بر مسلمانك سن
عيبن وذله سنى تشهيه
صحبت ايله بلسك كزلوجه نصيحت
ايله زنهار سنى شيطان الدادوب انى غيبت
ايليه سن واكا وعظ ايلدكن بونك قصورينه وافهم ديو
ايليه بن وعظ ايليه تاكه كندوكه تعظيم كوزيله باقوب
مسرور اولوبن كوزيله باقيه سن بلكه
اكا تحقير كوزيله اولهكه انى كناهدن
قصدك بو اوله وكندوكه بر
خلاص اتمك اوله مخزون
قصوركلدكن بجه مخزون اولهسن
اولورسك ايله مخزون اولهكه
وسنك تنكده • بويله اولهكه
سن اكا وعظ اتمه دخى انك
اول قصوريني ترك اتمسى سنك
وعظك ايله ترك اتمسندن
سكا سوكلو اوله اشته بو
سوزيدر نتكيم غزالينك
اذكار نوويده باب الغيبة
بالقلب ديدوكي يرده
مسطوردر

مثلكدر

مِثْلِكْدِرْ • يَاخُودْ سَنْدَنْ عَالِيدُرْ حَالْ
بُوكِه اُولْ سَنِكْ قَرِنْدَاشِكْ هَرْ
حَالْدَه سَنِكْ قُولِكْ دَكِلْدِرْ • زِيرَا
حَقْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى بِزِي يُوزْ بِيكْدَه
بِرْ صُوچْمُزْدَنْ اُوتُورِي طُوتْسَيدِي
هِيچْ جَهَنَّمْدَنْ چِقْمَازْدِقْ • يَا بِزْ بِرْ
قَرِنْدَاشِمِزِكْ بِرْ صُوچُنْدَنْ نِيچُونْ كَچْمَزُزْ
اَلْاِنْصَافُ نِصْفُ الدِّينْ دَكِلْمِيدُرْ •

المُؤمِن

ادم عليه السلامك جمله اولاديدر
قرداشى

اوله الله که امین باغشلیجیدر یا خود
انبیاسنی تصدیق ایدجیدر قولك
بوندن نصیبی حق تصدیق ایلمکدر
ودخی حقی اشکاره اتمکه جهد ایدوب
تقصیر ما ایلمه مکدر ودخی اولا
یعنی کامل بو بیله اولور
نفسندن اضرار ظلمی منع ایلیوب اندن
صکره سائرلردنده منع ایلمکدر
دخی ناس مابیننده بر حیثیت
ایله اولمقدرکه ناس بونك

ظلمندن

یعنی قوللرینه جرمنی باغشلیجیدر دخی دنیاده واخرتده سلامت ویرجیدر ٭

یعنی انبیا قوللری دعوای رسالت اتدکلری وقتده انلری معجزه ایله تصدیق ایدجیدر دخی انلرك شریعتلرین اشکاره ایدجیدر ٭

یعنی ظاهرك وباطنك ایله تصدیق ایلمکدر م

یعنی تصدیقدن صکره دین احمدی وشرع محمدی اشکاره اتمکدر هرکسك وسعتنه کوره اول ید ودل وقلبدر ید ایله سلطان ووالی وامرا دل ایله علما قلب ایله عوام م

یعنی اکر حرام واکر مکروه واکر مفسد اکر عقاید واکر اخلاق واکر عملیات م

ظلمندن امین اوله دخی اللهك مؤمن
اسمیله دین ودنیا امرنده وقور قولی
وفسادلر دفعنده قوتلمکدر
یعنی ویرد ایدنه

المهیمن

اوله الله که مخلوقاتك جمیعسنی
مبالغه ایله مراقبه وحفظ ایدجیدر
قولك بوندن نصیبی قلبنی مراقبه
یعنی کوزتمك جوانب اربعه سنی م
ایلمکدر جمیع حرکات وسکنات
وافعالنده دخی انجق قلبك احوالی

انسان وملك وجن وکفار وحیوان وشجر ونباتات بربر ولوکالرکورنش واب وبلدزلر وکبجه وکوندز وجنت وجهنم عرش وبونك کبی نقدر وار ایسه محافظه ایدر ٭

ملکلره کوزندردر وحفظ اندردر قوللرك عملکارن دخی اشلرن ملکلره یازدردر وحفظ اندردر وقیامت کوننده اوقودرحفظ اولنان کتابلری ٭

حفظ دخی علمله وعمل ایله اولور قوله کورن کوزتمك دخی علمله وعمل ایله اولور قوله کوره ٭

ایله قائم و مقید اولمقدر ○ دخی
قوای جوارحنی اللهدن قلبه شغل ویرن
نسنه لره اشتغالدن حفظ ایلمکدر

العزیز

اوله الله که کلی شیئک اوزرینه
غالبدر قولک بوندن نصیبی نفسنی
عزیز ایلمکدر ○ پس امدی نفسنه
استهانت ایلمیه ○ دنیایه طمع
یعنی حقیر و ذلیل ایلمیه
اتمکله ○ دخی ناسدن سؤال ایله

وانلره

زیرا دنیا ایچون کشی نفسنی ذلیل
ایلمک حرامدر دنیاده اتمکن
بعد ان بیی کمسه دنیاده زندانه
کیرمز و آخرتده جهنمه کیرمز

یعنی بر کونلک ییجکی اولان
کمسیه سؤال حرامدر م

١٢

یعنی ذلیل و زبون اولدوغن احتیاج
عرض ایدر بومذمومدر م
بر کمسه محتاجن خلقدن کزلسه
حق تعالی به عرض ایلسه الله
حلالندن بر یللق رزق فتح
ایدر

یعنی منصب کبی و جهت و مال
و بیجاک و کیجاک کبی و بونلرک
جمله سی مذمومدر
مالنی الماق ایله اولادن اولدرمک
معزول اتمک ایله بلا و مصیبت
کوندرمک ایله و بونلر کبی

وانلره احتیاج ایله نفسنی کرباس ایلمیه
دخی نفس اوزرینه غالب اولمقدر ○
یعنی علم و عمل ایله
و نفسنی قهر ایلیوب هوا نسندن منع ایلمکدر

الجبار

اوله الله که خلقک اوزرینه دیلدکنی
یعنی جمله یراد لمشی
جبر ایدیجیدر ○ کرک ناس قایل اولسون
کرک اولماسون اول حکمنی کچورر
قوریه یاشه ○ قولک بوندن
نصیبی نفسنک اوزرینه ظاهر یله
یعنی علم ایله و عمل ایله

وباطنيله اقبال ايليوبده نفسنك

باطننك عليله وعمل ايله

نقايصلرني فضائل ايله يعني طاعت

اكسكلرني

وعبادت ايله استكمال ايله جبر

ايلمكدر دخي انجق تقوايه وطاعته

ملازمت اوزره حمل ايلمكدر

دخي هواي شهواتني كسر ايلمكدر

اكر حرام اكر مباح فرق

درلو درلو رياضت ايله دخي

حقدن غيريدن ترفع ايلمكدر

خلقه التفات ماتيجي اولديغي

حالده

نماز واوراد وتسبيح وتهليل وصدقه يعني تكميل ايلكدر جوانب اربعهسي يعني كناهلردن قاچه وطاعته مداومت ايليه انجق

شهوات اوچ نسنهيه چكر شهوات محرماته چكر شهوات مكروهاته ومفسداته چكر شهوات مباحاته چكر طريقت محمديهنك اعتقادده بدعت بحثنده يازر *

يعني غيريدن كندوديي بو وجه كوريب اكا تذلل ايلهمكدر دنيا جهتندن *

يعني ناسه ميل ايليه نا درس ايدر جيفه اچيچون ميل ايدرسه *

حالده پس امدي سكينت وقار

حليه سيله بزنه برحيثيت ايله اوله

كه ناسك ما بيننده كي حوادثك

كلمه سي وكثمه سي آني يرندن ايرميه

دخي انده نوازل تأثير ايتميه بلكه انفس

وآفاقده ارشاد واصلاحه قوي اوله

المتكبر

اوليه الله كه حاجات ونقصان ايجاب

محتاج

ايدن شيلرك كليسندن اولودر

يعني تقوي وورع ايله مزين اوله ايوغلق بركيله دخي زهد ايله بزنه *

يعني قورقنسون كبي آنجق اوله دكمه دواكا يريندن قلديره حزان يريغي ابي جعفر ايله

يلايجي غضب كلدكده صبر ايليه وغيرواره سونميه *

بعد ايكيمنز نك نشاني كاغدك اوردنلهدر ط

يعني شرعه اويميدن تكبرلك ايليه يعني احتراز ايليه مباح اولندن بله ابو يزيد بسطامي رحمه الله ديدي ابو يزيد عبد ظن ايليه تحقيق مادامكه عبد كندودن شريرلرس خلقدن كندو متكبردر نقل طريقت واردر اول المتكبر التشنيع محمديه آفات قلبك بحثنده مسطوردر *

ط جائز اولان تكبرلك مثلي اوزره تكبرلرنك بو صدقه در وقتال اوزره تكبرلرنك وصدقه وقتلده تكبر ايله مراد اولان غنايي اظهار ايلمكدر ومال الصغير التفات ايلهمكدر ودنيا اسباب وازصايمقدر ايله مرايات ايله اولان تكبر دكلي كبرسزدر زيرا تحقيق اولدخي حرام دكلدر اكرچه مذموم ايسه ده لكن مكروه تنزيهيدر نقل طريقت محمديه كبر بحثنك اولنك

٢

قولك بوندن نصيبى شهوات دنيا
يعنى مباح اولندن بلا
زخارفنه ميلدن تكبرلك ايلمكدر
جيفسنه
زيرا حيوانلر دخى بونده اورتقدر بلكه
سرّنى حقدن مشغول قلان شيلرك
كليسندن تكبرلك ايليه دخى الهه
وصولك غيرى كلى شيدن استحقار
حقير كورمك
ايليه دنيا واخرت مستلذاتندن
يعنى جنته واجنده اولاندن همان رضاء الله

الخالق

اويله الله كه جمله اشيايى تقدير
مقدار معين اوزره

ايدجيدر

كورورکن انلرى تحقيق ايدرم ديرم
نهى ايدرم بن جوابنده
كه سن فاسقه واهل بدعته
غضب ايدرسن ومنكرلرن
نهى ايدرسن مولاك ايچون
زيرا مولاك بو ايكيسى ايلمه امر
ايلدى نفسك حظى ايچون
غضب ايدوب نهى ايلرسن
نقل طريقت محمديه ده كبرك
اوچنجى سبيلرى عشندن
مسطوردر

يعنى قلبى اللهك ذكرندن
مشغول قلنى شيلرك جمله سندن
مستغنى اوله سر ديو قلبك
فكرينه ديرلر قلبك فكرى
ذكردر

يعنى اللهه واصل ايلى
شرعيده هرنه وارايسه
انلردن تكبرلك اولماز

١٤

ايدجيدر حكمتى اقتضا ايتدوكى اوزره
يعنى كندونك
قولك بوندن نصيبى نفسيچون بر فعل
كورميوب الا اول فعلده الله تعالى
نك فعلن كورمكدر پس امدى بر
چوب قلدەمز وبر معدوم ظاهر
اولماز الا الله تعالينك امرى
وارادتيله قلدار وظاهر اولور

البارئ

اويله الله كه جميع اشيايى ايجاد

يعنى خير ظهوره ايتدكده توفيق
بله خالقه اسناد وايليه شر
ظهوره ايتدكده كندو نفسنه اسناد
ايليه ده قصورينه توبه و
تدارك كوره خالقه اسناد
ايليه زيرا ادبدن خارجدر
واحتراز لازمدر

يعنى مخلوقدن خالقه انتقالدر

ایدجیدی نظام کاملی مخلّین اولان
تفاوتدن بری اولوجی اولدوغی حالده

المصوّر

اویله الله که انه قادننده ولدی
نه کیفیّت ایله دیلرسه تصویر ایدیجی
در ● قولك بو ایکیسندن نصیبی هیچ
بر شیئه باقیوب ● و بر امری تصوّر
ایلمیوب الّا اول اشده الله تعالینك
قدرت باهره سن ● و عجایب صنعن

فکر ایلمکدر ● پس امدی
مخلوقاتدن خالقه کچه ● دخی مصنوع
ملاحظه سندن صانعی ملاحظیه
کچه حتی بر حیثیت ایله اوله که هر بار
بر شیئه نظر ایلسه انك قاتنده الله
تعالی بوله دخی دیلدوکی شیئه
یتشمدن نفسنده عجز تصوّر ایلیه
ده ● دنیا و آخرت امرندن دیلدوکی
شیلری بولمده الله تعالی یه اصمرلیه

یعنی یرلر و کوکلر کیجه و کوندزیاز
و قیش ایی و کونش و یلدز
دکلدر
یعنی خلل و برجی
یعنی هر شیئی کمالیله ایجاد
یعنی هر شیئی کمالیله طور غورمق و برنه
خلقی اولمامق
اکر انسان اکر حیوان انه قرننده
ولدی اکر سیاه اکر بیاض
اکر اسمر بونلردن غیری
بر یوزده

الغفّار

اويله الله كه توبه ايدنى مبالغه
ايله مغفرت ايدجيدر شو شرطله كه
ايمان كتوروب دخى اعمال صالحات
اشليوب دخى اولنجه بونك اوزرينه
ثابت اولورسه قولك بوندن نصيبى
قوندا شلرندن ستر ايلمكدر كندو
اوزرينه سترنى سودوكى شىء

يا اعمال صالحات اولسه ده
يارلغانديلدوكى اشته
بو عقائدده اهل سنتدر

شبهه ايله شرطى بولونديغندن
صكره شبهه دخى كنديه
اولور شرط بولندى و
بولندى ديو بوضسه اكر
بارى تعالى يه شبهه
ايدرسه كفردر

القهّار

اويله

اويله الله كه كلى شىء قهر ايتمكه
(ايدجيدر نسخه)
كوچى يتيجيدر قولك بوندن نصيبى
نفس اماره سنى نفس لوّامه اويدرمغه
(صاحبنه انقياد ايلمز دائما)
سعى ايلمكدر قهرا وكسرا زيرا
(دفعه باشنه اوديعى دفعه)
كيم نفس كشنك اعداى عدوسيدر

هلاك ايدر مراد ايلديكنى

يعنى اعتراف ايليه كوندن كونه
ازدياد ايليه

هيچ بر عدو بر بكزمز اكبر جهاد
انك ايچون ديندلدى

الوهّاب

اويله الله كه كلى سؤالى عوضسز غرض
سز هبه ايدجيدر قولك بوندن
نصيبى هبه طلب ايلميوب الا الله

يعنى طلب اولنان شيلرى
ويريجيدر

تعالیدن طلب ایلمکدر ● بلکه جمیع
ما ملکنی الله تعالینک رضاسیچون
خالص اولدوغی حالده بذل ایلمکدر
حتی روحنی بله هیچ بوهبه سی
ایله ● وغیری عبادتیله اللهدن
غیریدن شکر وجزا دیلمه مکدر

الرزاق

اولدر الله که رزقه محتاج اولنلرک
کلیسنک رزقلرین ویریجیدر قوللک

اکر انسان اکر حیوان اکر جن م

بوندن نصیبی بونک معناسنی تحقیق
ایلمکدر ● یقینًا بلمک ایچونکه بونه
لایق اولمز الا الله تعالی لایق اولور
پس امدی رزقه منتظر اولمیه الا
الله تعالیدن اوله پس امدی کلی
امرنی الله تعالی یه اصمرلیوب
تفویض ایلمک
اکا توکل ایلیه ● دخی النی اللهک
سببه یا پشمق مانع دکل
خزائنی قله لسانی ناسله الله بیننده
وصلت قله ● ارزاق روحانیه و
یعنی واسطه قله — رزق جمع — روحک غداسی علمدر

ترکن علامتی اوچدر استمه مك
حلالندن سوق اولنانی رد
اتمك کلنی دخی حبس اتمکدر
امام قشیری رحمه رساله سنده
یازر

یعنی حلالجه مالندن محتاج
اولنلره رضاء الله ایچون
بذل ایلیه م

برکمسنه برمسئله اوکرنسه
کندی عمل اتمك ایچون وآخره
اعلام اتمك ایچون یتمش
صدقه ثوابی احسان
ایدر باری
تعالی
م

جسمانیه نك وصولنده ارشاد
وتعلیم وصرف مال ودعاء خیر
ایله دخی بونك غیریله حتی بو صفتدن
حظ وافره یتشمك ایچون

الفتاح

اوله الله که جمیع بغلولری اچیجیدر
یعنی فتح معنویدر
قولك بوندن نصیبی نفسنك اوزرینه
خیر طاعت قپولرن اچوبه مدتنه
عمرنده نفسنی قورتلمقدر دخی ناس
علم عمل ایله جهل ایله دکل

زیرا عمرنی اسراف اتمك قدر بر اسراف یوقدر

مابیننده

مابیننده فصل اتمکه سعی اتمکدر
حق ایله باطلی
دخی مظلومك مابیننده ده قورترمغه
سعی ایلمکدر دخی امور دین ودنیادن
خلقك اوزرینه کوچ اولان شیلری
آسان اتمکه سعی وقصد ایلمکدر
که حتی بو اسمدن حظ وافر اله

العلیم

اوله الله که جمیع معلوماتی
بیلیجیدر هر بر شئ انك اوزرینه

یعنی جهالتدن قلبلری خلاصه سعی ایلمکدر دخی مظلومی ظالملك الندن قورترمقدر

اونوتمقدن وغفلتدن وسهودن
بریدر اونوتمق وغفلت وسهو بینلرنده فرق بلنز شئ بر حیثیتدن ایله قلبدن اخراج اولنسه یاخود که تفکر ایله خاطره کلمیه اکا طول تفکره محتاج اوله اکا اونتمق دیرلر اکر ادنی تفکر ایله خاطره کلسه اکا غفلت دیرلر واکر قلبده حاظر ایکن ادنی شغل ایله قلبدن چقسه اکا سهو درلر بو جمله سی مخلوقه کوندر
احمد الکوردی
علی البرکوی

كزلودكلدر دخي الله تعالى بر علم
بر علمدن مشغول قلماز • نتكيم بر
شأن بر شأندن مشغول قلمدوغي
كبي قولك بوندن نصيبي امرنك
تزيه وارجعن بلوبده قيامت
كوننده فائده اولان يرلرده سعي
ايلمكدر • دخي علم دين تحصيلنه
سعي ايدوب چالشمقدر • خصوصا
كه معارف الهيه يه • اوليله معارف

يعني بر وقتده نيجه يوز
بيك شي اولور جمله سني
بردن بلور وبردن كورر
وبردن اشيدر

الهيه

الهيه كه الله تعالينك ذات
وصفات • وافعالندن بحث ايدر
زيرا كه • اشرف علومدر •

ايمان وعقايد اولدوغي محوص

القابض

اوليله الله كه قوللرينك بعضي سنه
رزقي دار ايدجيدر • انك نفسنك
اصلاحي انده اولدوغندن اوتوري
ياخود عند الممات روحلري قبض
ايدجيدر • ياخود اغنيادن •

زيرا علمك شرفي معلومك شرفنه
تابعدر يعني باري تعالينك
ذات وصفات وافعالي اشرفدر
علملري دخي اشرف علومدر
يعني بونلرك علملرين اوكرنمك
واوكرتمك جمله علمي تعليم
وتعلمدن خيرلودر

يعني فقرايه ويرلن صدقات
قبض ايدجيدر

صدقاتي قبض ايدجيدر

الباسط

اويله الله كه قوللرينك بعضي سنه
رزقي بول ايدجيدر اوكه مكر و
استدراج اولدوغي حالده مكركه
صلاحه مقارن اوله ياخود عند
الحيات روحلري اجساد ايچنده
بسط ايدجيدر قولك بوايكسندن
نصيبي كندويه ضرر ويرن شيلرك

يعني يارب بكا ويرمه ضرري اولان شيلري

قبضني

قبضني ونفع ويرن شيلرك بسطني
الله تعالى يه اصمرلمقدر دخي بو
ايكي حالي مراقبه ايلميه ده اللهدن
قبضني عدل بلوب اوزرينه صبر
ايليه وبسطني فضل كوروب شكر
ايليه دخي قبض وبسط صاحبي
اولوبده اهلنك غيريه اسرار الهيه
بخيللق ايدجي اولوب اهلنك اوزرينه
اسرار الهيه دوكوجي اولمقدر

شكرا وجوددر دنيا نعمتي كه
كسبيه محتاج اولميه انك
شكري بدله در الحمد لله
رب العالمين ديمك دين

ياخود عبادت قوليه
عبادت بدنيه عبادت
ماليه ايله شكر ايلمكدر

علما ناسك ايولري دردت قسمدر
علماء عاملين امراء عادلين
اغنياء شاكرين فقراء صابرين

الخافض

اوله الله که کفاری اشقا ایله
اعداسنی ابعاد ایله خفض ایدیجیدر
یعنی اشغه ایندریجیدر اختیارلری
سببیله زیرا علم معلومه تابعدر

الرافع

اوله الله که مؤمنلری سعادت
ایله اولیاسنی تقرب ایله رفع ایدیجی
در یعنی قالدریجیدر اختیارلری

سببیله

سببیله شول کمسه که همتنی دنیا
زخارفندن وشهواتندن رفع ایلسه
الله تعالی آنی افق ملائکیه رفع ایدر
وشول کمسه که همتنی دنیا زخارفنه
وشهواتنه حیوانات مشارک اولدوغی
شیئه قصر ایلسه الله تعالی آنی
اسفل سافلینه ایندرر قولک بو
ایکیسندن نصیبی باطللری واهللری
الحق ایلمکدر حقی واهلنی یوکسلت

شهوات محرمات ومکروهات ومفسدات یعنی بونلری ارتکاب ایتمسه الله تعالی انی ملکلر مقامنه رفع ایدر

ایلمکدر پس امدی اللهك اعداسنه
دشمانلق واولیاسنه دوستلق ایلیه

المعز

اویله الله که دیلدوکی قولونی
عزیز ایدجیدر طاعتلری سببیله

المذل

اویله الله که دیلدوکی قولونی ذلیل
ایدجیدر معاصیلری سببیله قولك
بو ایکیسندن نصیبی نفسنی عزیز

اتمکه

اتمکه جهد ایلمکدر الله تعالی یه
طاعتله وطاعت اوزرینه توفیق
استمکله دخی معصیتله نفسنی
ذلیل اتمکه جهد ایلمکدر دخی
معصیتدن صقلمق استمکله

السمیع

اویله الله که جمیع مسموعاتی اشدجیدر
قولك بوندن نصیبی الله تعالی قولك
سویلدوکنی اشیدر ایدوکن بلوبده

فائده سی اولمین سوزی ویرامزنسنه
سویلمه مکدر دخی الله تعالی
نك اشیدر ایدوکن تحقیق بلوبده
اوزرینه الله تعالینك اطلاعنی
مطلع
ونظرنی خورلمه مقدر دخی جوامع
احوالنی مراقبه ایلمکدر مقال وافعالنده
سوزلرنده اشلرنده

البصیر

اوبله الله که جمیع مبصراتی کورجیدر
قولك بوندن نصیبی جمیع احوالنی

مراقبه ایلمکدر مقال وافعالنده
دخی الله تعالی مکاننی کورر ایدوکنی
بلوبده نهی ایتدوکی یرلرده کورنمیوب
امر ایتدوکی یرلرده کورنمکدر حدیث
قدسیده بیورلمش که ان لم تعلموا
انی اریکم اکر قوللرم بن سزی تحقیقا
کورر ایدوکمی بلمز ایسه کز فالخلل
فی ایمانکم پس خلل ونقصان وقصور
سزلك ایمانکزده وتصدیقکزده در

فَاِنْ عَلِمْتُمْ اَنِّى اَرَيْكُمْ پَسْ
اَكَرْ قُولْلَرِمْ بِلُورْ اِيسَه كَرْكَه تَحْقِيقْ
بَنْ سِزِي كُورُرُمْ ● فَلِمْ جَعَلْتُمُونِي
اَهْوَنَ النَّاظِرِينَ اِلَيْكُمْ ● پَسْ
نِيچُونْ بَنِي سِزَه نَظَرْ اِيدِيجِيلَرِكْ
خُورُ وَحَقِيرِي قِلُوبْ وَقَايِرْمَيُوبْ
بَنْدَنْ خَوْفْ وَاَلَمْ چَكْمَزْسِزْ
حَدِيثْ قُدْسِى نِهَايَتْ بُولْدِي ●
فَمَنْ قَارَفَ مَعْصِيَةً ● پَسْ

امدي

اِمْدِي هَرْ كِمْسَه كِه مَعْصِيَتْ اِكْتِسَابْ
اِيدَه وَمَعْصِيَتْ قَازَنَه ● وَهُوَ يَعْلَمُ اَنَّ
اللّٰه تَعَالَى يَرَاهُ ● حَالْ بُوكِه اَولْ كِمْسَه
اَللّٰهُ ذُو الْجَلَالْ اَنِي تَحْقِيقْ بِلُورْ
وَكُورُرْ اِيدُوكِنِي بِلَه ● فَمَا اَجْرَاَهُ وَمَا
اَجْسَرَهُ ● پَسْ اَولْ كِمْسَه تَعَجُّبْ جَرَاءَتْ
صَاحِبِي اُولْدِي ● وَتَعَجُّبْ زِيَادَه جَسَارَتْ
صَاحِبِيدُرْ ● يَعْنِي تَعَجُّبْ يُوزْسُزْ
وَكُسْتَاخْ كِمْسَه دِرْ ● وَمَنْ ظَنَّ اَنَّ اللّٰهَ

تعالى لا يراه ودخی شول كمسه كه
تحقيق باری تعالى انی بلمز وكورمز
ظن وشبهه ايليه فما اكفره وما
اكفره پس اول كمسه نعجب كافردر
ونعجب زياده كافردر

الحكم

اوليه الله كه انك حكمنى وقضاسنى
كمسه رد ايده مز قولك بوندن
نصيبى نفسنك اوزرينه شهواتنى

يعني قضاسني وحكمني كچرصيدر
حاكم اولنلر بعض حكمني كچورر
وبعضى حكمني كچورمز اما باري
تعالى حكمني كچورر وديلدوكني
كمسه رد ايده مز م

ترك

ترك ايتمكله حكم ايلمكدر دخی الله
تعاليننك حكمنه تسليم ايليوبده
امرنه دوه يديلور كبی يدلمكدر
اكر الله تعاليننك امرنه وقضاسنه
اختيارا راضى اولمزسه اجبارا كوره
اكر بر كمسه انك ايچون كلى شيدن
لطف محض وار ايدوكنى بلدوكندن
يعني صرف لطف
اوتورى طوعا راضى اولسه اول
كرها دكل
كمسه دنياده بر خوشجه راضى قول منه

جمله اعضادن بري لسان ودربي قلبدر كه هر صباح جمله اعضا لسانه اكرسن مستقيم حال ايليه لوا وردير اكرسن مستقيم اولورز واكرسن اكري اولورسك بزده اكري اولورز وبزده عذابه كرفتار اولورز

كتاب ايله عدالت ايليه عقليله ... اولورسه سنده وبزده جمله مز اكري اولورز امدي بيعني وشراسنده

وَمَرَضِي اُولْدُوغِي حَالْدَه كَچُنُورْ

اَلْعَدْلُ

اُولَه اَللّٰه كِه عَدْلْ صَاحِبِدُرْ عَدْل

فِعْلِي اَنْدَنْ صَادِرْ اُولُورْ قُولْلَكْ بُونْدَنْ

نَصِيبِي اَعْضَاسُنْكْ مَابَيْنِنْدَه عَدَالَتْ

اَيْلَمَكْدُرْ پَسْ اِمْدِي نَفْسِنِي

اِسْتِعْمَالْ اَيْلَمَيَه اِلَّا طَاعَتُ اللّٰهدَه

اِسْتِعْمَالْ اَيْلَيَه مَعَاصِيدَه اَيْلَمَيَه

وَدَخِي اَللّٰه تَعَالَى اُوزَرَه تَدْبِيرِ

يعني هر نقدر فعل صادر اولورسه باري تعاليدن جمله سي عدلدر ظلم دكلدر فقير اتمك غني اتمك معزول ومنصوب عزيز وذليل اتمك كبي حضرت يونس عليه السلامي بالغه حضرت ايوب عليه السلامي مبارك وجودندن خسته بوتدردي جمله عدلدر لك ويردوكي

ودخي يغمور وقار وطولو ياغدقده جمله عدلدر بو يغمور وغيري اكنه ضرر ددديرلر ميوه لره ضرر دد وروزكار ودومان ورر دد ديرلر بو ضرر دد ديرلر جمله سي مذموم در

وحكمنده

يعني هر حالده تسليم اولوب مخالفت ايليه خير بوندن دردي اطاعت ايليه

وَحِكْمَنْدَه اِعْتِرَاضْ اَيْلَمَيَه بَلْكَه كُلِّيسِنِي

اَللّٰهُ تَعَالِيدَنْ حَقْ عَدْلِيلَه بِلَه دَخِي

جَمِيعِ اُمُورِنْدَه اِفْرَاطْ وَتَفْرِيطْ طَرَفِيْنْدَنْ

اِجْتِنَابْ اِتْمَكْدُرْ حَتَّى دِزْلَمَكْ اِيچُونْ

اَللّٰهُ تَعَالِينِكْ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ

اُمَّةً وَسَطًا مُخَاطَبِنُكْ تَحْتِنَه

اَللَّطِيفُ

اُولَه اَللّٰه كِه هَرْشَيْءْ كُوزَلْ اِيدِجِيدُرْ

يَاخُودْ اِحْسَانِنِي عِبَادِنَه رِفْقْ وَسُهُولَتْ

باري تعاليدن هرنه صادر اولورسه جمله كوزلدر لطيفدر چركين اولان شيلر قوله كورندر كاهي كوزل كاهي چركين صادر اولور

ایله ایصال ایدیجیدر قولك بوندن
نصیبی اللهك عبادینی حقه دعوت
اتمه ده وطریق حقه هدایت اتمه ده
رفق وتلطف ایلیوب عنف
ایلمه مکدر دخی یقینا الله
تعالی ادمك ایچنی وطاشنی بلور
ایدوکن بلوبده اظهاری لازم اولمیان
شیلری اظهار ایلمه مکدر

الخبیر

یعنی سندن صادر اولان عبادتلری حفظ ایله یعنی کزله واشکاره ایله اما اشکاره اولنلری اظهار ایله ابدست ونماز ونشر علم اتمك کبی

اویله

اویله الله که جمیع اشیانك بواطننی
بلور قولك بوندن نصیبی بواطن
یعنی قلبك علمنی بلوب
احوالندن غافل اولمیوب بلکه
غافلك ضدی عالم اولمق در
اصلاحیله مقید ومستقل اولوب
یعنی دائم اولمق تقیید ایله
دخی قلبی وبدنی عالمنده جاری اولان
شیلره خبیر اولوب دخی شول
جفالرکه قلب انکله متصف اولور ضرردن
وشردن قلقانی اخذ ایلمکدر
الصوم جنة من النار سور للمشدد

الحلیم

یعنی کشنك بدنی ربع عالمده که انواع حکمتلر انده جمع اولیور واول حکمتلرك احوالنه خبیر اوله یعنی بلکه کندونك نفع وضررینی

اوله الله كه كنهكارلرك عفو بتنه
تعجيل ايتمز • توبه ايتسون ديو قوللك
بوندن نصيبي حليم اولوب كندويه
اذا ايدنلره نفسيچون انتقام ايلمه مكدر
دخي نفسنه غيظني يوتدرمغه حمل
غضبي
ايلمكدر • دخي غضبي نارينى حلمله
سيوندرمكه حمل ايلمكدر

العظيم

اوله الله كه عظمت وجلال صاحبدر

يعني

يعني غايت اولودر قدرت وشان
يوننددن • قوللك بوندن نصيبي كندو
مثلى ادم اوزره اولولنمه مقيددر •
بلكه الله تعالى اوزرينه اقبال
ايچون اوامرنه ونواهيسنه انقياد
ايله نفسني حقير وذليل ايلمكدر •
يعني استمزسه قهر ايليه
دخي اجتهاد ايليه الله تعالينك
مرضيسني اولولمه ده اجتهاد ايلمكدر
يعني راضي اولدوغي شيلري — يعني مجاهده

الغفور

اوُيلَه اَللّٰه كِه مُبالغَه ايلَه مَغْفِرَتْ
ايدَجيدُرْ لَوْلا مَغْفِرَتُه تَعالى لَهَلَكَ
النّاسُ جَميعًا يَعْنى اگَرْ اَللّٰه تَعالينِكْ
بارْلغَمَه سى اُولْمَيَيدى جَميع ناسْ
هَلاكِ مَعْنَوي ايلَه هَلاكْ اوُلَيدى
قُولكْ بُونْدَنْ نَصيبى غَيْريدَنْ سَتْرْ
ايلَمَكدُرْ نِتَه كِيمْ كَنْدُو اُوزَرينَه
سَتْرْ اُولُنْمَاسينْ سَوْدُوكِى شَيْءِ كِبى

ع اوزرينه واجب اولقلة دكل ديلدوكي قوللرني عفوايدر كناهندن بخبر

الشَّكُورُ

اويله

اوُيلَه اَللّٰه كِه كَنْدُويَه اِطاعَتْ ايدَنْلَرَه
شَكُوردُرْ دَخى اَزجقْ عَمَله چُوقْ
جَزا ايدَجيدُرْ دَخى مُجازاتْ ايدَرْ يَسيرِ
ازجق عملا
الطّاعاتْ كَثيرَ الدَّرَجاتْ دَخى
چوق درجه
ثَوابِ جَزيلْ اِعْطا ايدَرْ عَمَلِ قَليلْ
اوُزَرَه اَيّامِ مَعْدُودَه دَه دَخى مُتَقَيّدَنْ
صايلو كونلرده وصايلو عمرده
طاعاتْ قَبُولْ ايدَرْ قُولكْ بُونْدَنْ
نَصيبى اِحْسانَنْدَنْ قَليلَه شُكْرْ ايلَيُوبْ
يعني احسان نقدر از اولورسه
اللّٰهِكْ نِعْمَتْلَرينكْ شُكْري مُواجِبِى

قوللرينك طاعتني قبول ايدجيدر يعني جزا وعوض ويرجيدر محضا الطفقدده

والشكور مبالغة من الشاكر والشاكر من له الشكر في التحبير للقشيري

يعني دوكنعو عمركه چوق ثواب وتعوينني اجر ويرجيدر ويرجيدر يعنى

وقيل ان الشكور في وصفه على انه يعطى الثواب الكثير من الطاعات اليسير نقل في التحبير للقشيري

يعني كندويه واجب ايدوكي بلور

بلوبده اللهك طاعتلري اوزرينه
مدا ومت ايلمكدر دخي ناسك
احسانلرينه شاكر اولمقدر زيرا
ناسك انعامنه شكر ايتمين الله
تعالينك انعامنه ده شكر ايتمز

يعني احسان شرعه اوياريسه شكر ايتمكدر

العلي

اوليه الله كه مبالغه ايله مرتبه سي
عاليدر بر حيثيت ايله كه هيچ بر
رتبه يوقدر الا انك رتبه سندن

اشغه

اشغه در قولك بوندن نصيبي نفسني
طاعت اللهده بذل ايليوبده علم
وعملده جهدني بذل ايلمكدر حتى
كمالات نفسانيه ده ومراتب علميه
وعمليه ده انس وجنك اوزرينه فائق اوله
يعني عالي اوله

الكبير

اوليه الله كه كبريا صاحبيدر مبالغه
ايله مرتبه سي عاليدر يعني كمال
ذاتدن عبارتدر ياخود شول عظيم

جسم وجسماني اولمق ايله دكل
مكان ايله اولمق ايله دكل
ازلا وابدا باري تعالينك
ذات كمال ده در صكره دن
كمال كلنلردن دكلدر مخلوق
كبي

الشاندر که علمندن بر شی چقماز
ودخی هر شیئك او زرینه مسلطدر
قولك بوندن نصیبی نفسنی تصاغر
کوچکلمك
ایلمکدر عظمت وکبریا سبحون دخی
الله تعالینك خلقی او زرینه تکبر
لنمه مکدر دخی علم وعمل یوندن
نفسنی تکمیلده جهد ایلمکدر بر حیثیت
ایله که کمالی غیریه کچه دخی آثارینه
اقتدا وانوارندن اقتباس اولونه

یعنی سؤال حساب عذاب رحمت اول ابدر ملك انکدر

یعنی باری تعالینك عظمتنی وجبروتنی فکر ایلیه ده کندو کورمیه

لکن اکر تکبرلنك طریقنی بلورسه محلنده سن ده تکبرلن

علمی وعملی اولان عالی اولور اخلاص بوندن

یعنی انك ازینه اویله

یعنی انك نورندن ابدنلق آلنه

الحفیظ

الحفیظ

اویله الله که کلی اشیانك علمنده
محفوظدر سهو ایله ونسیان ایله
زوالی ممکن دکلدر دخی جمیع موجوداتی
یعنی اشیانك زوالی ممکن دکلدر
زوال اختلالدن صقلر دیلدوکی
یعنی زوال کلمده
شیلری دخی سموات وارضی وایچنده
اولنلری صقلر دخی ضدی اولان
شیلری بعضسنی بعضسندن حفظ
ایدر مثلا صو اودی سیوندرمز

یعنی طورسن مراد ایلدوکی شیلری حفظ ابدر مخلوق الکا طفع ایلمز جمله سی بر برینه کلسه

یعنی انس وجن وملائکه وشیاطین عالمك برذره نك تخریبنه قادر دکلدر وهلاکنه دخی قادر دکلدر وکذلك بقابه ده قادر دکلدر رسالهٔ ایمانیه

دخی عبادِ او زرینه اعمالِ ۷ وافعالِ
واقوالنی حفظ ایدر قولك بوندن
نصیبی سرّنی ۴ شبهات بدعه اتباعدن
جوارحنی ۲ شهوات غضبه انقیاددن
حفظ ایلمکدر دخی هر امرك
اوسطن اختیار ایلمکدر دخی نفسنی
افراط وتفریط طرفنه میلدن حفظ
ایلمکدر دخی خصوصا باطننی اغیار
ملاحظه سندن ظاهرنی فجاره

موافقتده

۷ یعنی اعمال حسنه لرنی حفظ ایدر دخی اعمال سیئه لرنی حفظ ایدر

۴ یعنی قلبنی حفظ ایلیه اعتقاد باطلدن

۲ یعنی جمله اعضاسنی محافظه ایلیه علله دخی عمل ایله دخی اخلاص ایله دائما کوزه ده

دخی لسانی حفظ ایلیه نه اولورسه سویلیه ۲

یعنی فکری دائما الله اوله

موافقتدن حفظ ایلمکدر دخی
قلبِ ۱ وجوارحِ ۲ ودینِ ۳ امانتنی
کمالِلك لردن حفظ ایلمکدر

المقیت

اوله الله که جمیع مخلوقاتك بدنلرینك
وروحلرینك اقواتلرنی یعنی طعاملرنی
یرادجیدر دخی هر برینك بدنلرینه
وروحلرینه قوتلرنی یعنی طعاملرنی
اولاشدرجیدر قولك بوندن نصیبی

جسدك غداسی طعامدر ۳

یعنی باتیقه واولاشدرمق باتیقه

ناسه هادی و نافع اولمقدر
جاهللری ارشاد ایله وجایعلری
اطعام ایله وغافللری اویرمق ایله

روحك غداسی عملدر — خواب غفلتده اویان

الحسیب

اولدر الله که کل اموره کافیدر دخی
قوللرنی قیامت کوننده برقیون صاغلنجه
محاسبه ایدجیدر قولك بوندن
نصیبی محتاجینك حاجتلرنی کفایت
مقداری کورمکه سبب اولمقدر

دخی

دخی نفسنی محاسبه ایلمکدر
جمیع خطوات وحرکات وسکناتنده
آخرتده حساب اولنمزدن اول زیرا
کم حاسبوا قبل ان تحاسبوا بیورلمش
در دخی نفسنی کوکجك ایلمکدر الله
تعالینك رضاسیچون علم وعمل
ایله طاعتنی چوغلتمغله

الجلیل

اولدر الله که جلال صفتلریله

یعنی هدایت یوللرن کوستره
یعنی جاهللری علمله غنی قله
طعامدن اول

غیری دفع ایله وامورینی اکا
تفویض ایله ایکی جهانده
ایشك تمام اوله

یعنی حسابدن مراد قصورلرین
اتمام ایلمکدر ودخی اوامر واهل
ادا ایتمکدر
اولاولدر

یعنی حرکاتنده خلافدن سکناتنده
خلافدن صقنه علمله عمل ایله
اطلاصله

اولولق معناسنه بزلر فقیر
حقیر محتاجلر زهی حالله

موصوفدر يعني عز و ملك
عزت صاحبي ملكلك صاحبي
تقدس و علم و قدرت و غيرها
يعني كمال ذات صفاتلك
جميعسندن عبارتدر قولك بوندن
نصيبي نفسني نقايصدن تنزيه ايلمكدر
دخي جميع احوالنده اخلاق فضائل
ادابك اجلني اخذ ايلمكدر
يعني ايوسني المقدر
دخي نفسني ايچنده درلو درلو كم
عقائد كم حالات كم اخلاق ذميمه
يعني كتو احوال ... يتمنۍ ايكيدنياك

كم

تقدس نقصاندن منزه لك معناسنه تقدس كمال ديمكدر يعني ذات كمالده و صفات كمالده ديمكدر

يعني نقصاندن بري اتمكدر

يعني اخلاق جميله و اعمال صالحه صاحبي اوله

٣٤

كم افعالدن تنزيه ايلمكدر دخي
نفسنه جلال صفتلريله معامله
ايليوب قهر ايلمكه سعي ايلمكدر

الكريم

اوليه الله كه وعدنه وفا ايديجيدر
دخي وعيد ايشه عفو ايدر دخي
ديلدوكني
سؤال اولونسه اعطا ايدر دخي
يعني ويرر و راضي اولور
خيري كثيردر دخي شول فضل صاحبي
دركه سؤالسزجه و سيلسزجه

غيري به دكل سوزي بحريسه ده غيريه ده وبخت بدننده اولانه ابده

يحيى بن معاذ ايتديكه ربيم سكا بنجه دعا ايده يم طالبوكه بن عاصيم ونجه دعا ايليم چالبوكه سن عظيم الشان كريمسن ديو ايدي

يعني انعام هيچ قدر و نهايتي يوقدر

اعطا ایدر • دخی شول متجاوز درکه
عتابده استقصا اتمز قوللك بوندن
یعنی نهایتی آرامز
نصیبی کریم اولمقدر • الله تعالی ایله
دخی ناس ایله اولان وعدەسنی اعطا
اتمکله • ومعذوراتی عفو اتمکله
دخی غیریلری او زرینه عوض مجازات
وطلبسز مقدوراتندن جومرد
اولمقدر • دخی وعدسز اعطا
ایلمکدر • دخی کم اخلاقدن وکرم

ایمان کتورمکدن مراد وعد ایلشی اولدلك جملە امرینه انقیاد ونهیندن اجتناب اتمکه

یعنی ناسه عوضله وغرضله اش اتمه

افعالدن قاچمقدر • دخی قچن بر کشی
اکا محتاج اولسه سؤالدن اول بقیه
مالندن اکا احسان اتمکدر دخی
بر کشی اکا بر حاجت رفع ایلسه نفسنه
عتاب ایلیه که نیچون اناك
حاجتنك قضاسنه مبادره
ایلمدك دیو عتاب ایلمکدر •

یعنی بر تیجا استه سه دریغ اتمیه

الرَّقیب

اولیه الله که ناسك جمیعسنك

احوالن مراقبه ایدجیدر دخی اشیانک
کلیسن مراقبه ایدجیدر پس امدی
سموات وارضده اللهک علمندن
مثقال ذره بعید اولمز یعنی شول
حافظدرکه عبادک افعال واقوال و
اخلاقندن برشی اکا غائب اولماز
قولک بوندن نصیبی نفسنی اوزرینه
رقیب اولوبده الله تعالی کندونک
اوزرینه سرنده وعلانیتنده مطلع

یعنی کزلوده واشکاره ده

ایدوکنی

ایدوکنی بلمکدر دخی شیطان اکسزدن
فرصت بولوب غفلت اوزره هلاک
اتمسون ایچون قلقانن اخذ ایلمکدر
پس امدی ملاحظه ایلیه شیطانک کلجک
یوللرنی دخی سد ایلیه طرق مجاریلرنی

یعنی کلجک یرلرنی کوزده ویده حیله

المجیب

اولدر اول الله که مضطرینک دعالرنی
اجابت ایدجیدر دعا ایتدکلری زمانده
بلکه ندا اتمزدن اول قولک بوندن

نصيبى اولا ربنسنك امرنه اجابت
ايليوب نهى اتدوكى يرلردن قاچمقدر
دخى الله تعالينك قوللرينه لطف
جوابله تلقى ايليوب عنف ايله ايلممكدر
دخى دعوت ايدن كمسالرك دعوتنه
اجابت ايلمكدر اكر منكر يوغيسه

الواسع

اوليله الله كه كلى شيئه واسع اولدى
علم يونندن دخى انفاق اتدوكى كمسلره

فضل واسع اولدى قوللك بوندن
نصيبى خلقه رزق علمنى بول ايلمكدر
قريب وبعيد واحرار وعبيده دخى
معارف واخلاقنى بول ايتمكه سعى
ايلمكدر دخى بالطبع جومرد اولوب
نفسى غنى اولمق ايله قلبى دارلممقدر
بر فائتك فقدى ايله يعنى بر
شيئك فوت اولماسيله حاجاتنك
تحصيلنه تصه لنممقدر

فوت اولان شيلر

الحكيم

اُولَه اللّٰه كه حكمتْ صاحبيدرْ يعنى
كمالِ علم واحسانِ واتقاندن عبارتْ
(صاحبدر محكم)
دُر دخى اُولَه اللّٰه كه حكيمدرْ اعطا
ومنعْ وامرْ ونهيْ وتدبيرْ وتقديرْ
ايتدوكى شيلرك جميعسنده دخى كلّى
(يعني حكمت ايله در)
شئ يرلو يرينه وضع ايدجيدرْ دخى
جميع اشيانك خلقنى محكم ايدجيدرْ
قولك بوندن نصيبى قوّتِ علميّه سنى

يعني كمال احسان صاحبيدر واحسانى محكم ايدجيدر ٩ يعني اعطاسى حكمت ايله در ومنع اتمسى حكمت ايله در وامر ونهي وتدبير وتقدير اتدوكي جمله حكمت ايله در

قول دخى قوت علميه هر شيء كوزل ايليه

تكميل

وكماله ايركورن تخلقوا باخلاق الله امتثال ايليه

تكميلده اخلاق ذميمه دن دنيايه
ميلدن اجتناب ايلمكدرْ دخى دنيانك
زخارفنه رغبتدن نفسنى تصفيه
(صافي قلمق)
ايلمكدرْ دخى اللّٰه تعالى يه يقينلق
ايجاب ايدن شيلره اشتغال ايليه
حتّى اللّٰه تعالينك ومن يؤت الحكمة
فقد اوتى خيرا كثيرا قولنك تحتنده
درلمكيچون دخى نفسنك اوزرينه حكم
ايلمكدرْ هواسى حظوظنى ترك ايتمكله

الودود

اوُلَه اللّٰه كه كندويه اطاعت ايدن
قوللرنى سوجيدر يعنى راضى اولوجيدر
دخى جميع خلايقه خيرى سور دخى
انلره كلى حالده احسان ايدر پس
امدى مسئله لرنى جمع ايدر دخى
اوزرلرينه ثنا ايدر قولك بوندن
نصيبى الله تعالينك خلقنه ديلمكدر
نفسنه ديلدوكى شيئ دخى الله تعالينك

اطاعت ايدن قوللردخى ... الغنى سوجيدر

يعنى استدكلرنى ويرجيدر

صالح

صالح قوللرنى محبت ايدوب سومكدر
دخى الله تعالينك خلقنه احسان وشفقت
ايلمكدر قدرتى وسعتى يتدوكى قدر

المجيد

اوُلَه اللّٰه كه ذات وصفات و
افعالنده اولودر دخى مبالغه ايله
كرمى واسعدر دخى ذات شريفدر
افعالى جميلدر عطاسى بولدر قولك
بوندن نصيبى ناسله كرم وحسن

صالحلرى بارى تعالى سور سندخى
رضاء الله ايچون سو
عاصيلرى بارى تعالى سومز
سندخى سومه رضاء الله ايچون

دنياده مؤمنه وكافره وحيوانه
كرمى واسعدر يعنى هيچ افعاله
افعالى كوزلدر يعنى حسابه ويرمز
بكوزمز يعنى حسابسز
قوللرنده اولان نعمتى حسابه كلمز
براقچه سى اولمزسه ده جمله ده
بيرى ايمان نعمتى وبركره كوكلى
نظر ايدوب سبحان الله ديو
تسبيح اتدوكى نعمتك بهاسى
اولماز

خلقله معامله ایلمکدر که حتی
ناس ما بیننده ماجد اوله

الباعث

اولیه الله که قبورده اولان اشیایی
قوپاردبده یوم نشورده جمیع موتایی
احیا ایدیجیدر قولک بوندن نصیبی
اولا ایکی معنایه ایمان کتوروب
ظاهریله وباطنیله آخرتی اوکادمق
اوزرینه اقبال ایلیوب یوم قیامت

یعنی بری اولمکه وبری دیرلمکه

ایچون

ایچون حاضرلنمقدر رسلره بطبعه
منقاد دخی سبلدن آنلرک هدایت
ایتدوکی شیئه سالک اولوجی اولدیغی
حالده دخی تعلیم وتذکیر ایله نفس
جاهله سنی احیا ایلمکدر اولا نفسیله
دیرکورمک
باشلیوبده ثم الاقرب فالاقرب

الشهید

اولیه الله که آنک علمندن برشی
غائب اولماز قولک بوندن نصیبی

٢ یعنی پیغمبریمز علیه الصلوة والسلام بطبعه تسلیم اولمق
٣ یعنی شرعه مطابق اولنلره امتثال ایلیوب شرعه مخالف اولان برلردن اجتناب ایلمکدر
٤ زیرا امرینی طوتمیوب ونهیندن چیقمق ضلالتدر
٥ حق تعالی موتایی دیرکوردر سن دخی قلبکی دری قیل حیات ویر علمله عمل ایله تنکیم باغبان حیات ویرر صوره مغله دخی دکنی یولمغله باغ وبغچه سینه
٦ باری تعالینک نظرندن وعلمندن برشی غائب اولمز کذلک

نفسنی تذکیه ء تصفیه یه سعی ایلیوب

یعنی بوقلق صافی قلق

حتی اهل شهوددن اولوبده الله

تعالینک وکذلک جعلناکم امة

وسطا لتکونوا شهداء علی الناس

قولنک مخاطبی سلکنده درج ایلمکدر

الحق

اولیله الله که ربوبیتی ثابتدر سائر

موجودات باطلدر ممکن اولدوغی

حیثیتدن الا کل شیء ما خلا الله باطل

وکلّ

وکل نعیم لا محالة زائل قولنک بوندن

نصیبی الله تعالی حق کوربه ماسوای

ذاتنده باطل کوروب انلری اللهک

ایجادیله حق کورمکدر دخی الله تعالی

بنی ایجاد ایتدی حالبوکه بن بر شی

دکل ایدم دیو تحقیق ایلمکدر پس

امدی اللهک عبادتنه مشغول اولوب

اصلا غیرینک عبادتنه مشغول اولمیه

دخی ماسوایه خدمتده ایلمیه

الوكيل

اوليله الله كه اللى بيك يل اول جميع
يتمشى نسخ
انسانك امورنه وكيل اولمشدر بيت
رزقكه كفيل اولسه بر بنده غم يمزسن
لا يقى غم يمك يا كفيلك خدا ايكن
قولك بوندن نصيبى جميع امورنى الله‌يه
اصمارليوب غيريه اصمارلمقدر زيرا
قول جميع امورنى بارى تعالى يه
اصمارلدقده الله تعالى اول قولك

يعنى روحلرى يارتمزدن اول
قدر الله ارزاق بنى آدم قبل
ان يخلق السموات والارض
بخمسين الف عام سعد الدين

زيرا قچن الله تعالى قولندن
بو معنايى بلسه بى آنك
جميع امورينه قائم اولور
صح نسخ

جميع

جميع امورينه كفايت ايدر ودخى
جميع مهماتنه كفايت ايدر دخى ناسك
امور حاجت مطالبلريله قائم اولمقدر

القوي

اوليله الله كه احداثنى واهلاكنى
ديلدوكى شيلرك اوزرينه قويدر

يعنى برشئ عدمدن وجوده
ياخود وجوددن عدمه
كتورمكه قادردر

المتين

اوليله الله كه قوتى شديددر قولك
بو ايكيسندن نصيبى اولا نفس هواسنك

اوزرینه قوی وغالب اولوبده
اندن صکره ماعدایه ده غالب
اولمقدر بس امدی الله دن غیریسه
التفات ما ایلمیه دخی عبادتده قوی
اولوبده سآمت وتعب اخذ ایلمیه

الولی

اولیه الله که محب وناصردر قولک
بوندن نصیبی الله تعالی واولیاسنی
سوب الله تعالی یه واولیاسنه

نصرتده

نصرتده اجتهاد ایلمکدر دخی الله
تعالینک اعداسنه قهر ایلمکدر دخی
سودوکنی الله تعالی ایچون سوب
سومدوکنی الله ایچون بغض ایلمکدر
دخی ناسک حوایج مصالحلرنی گوری
ویرمده سعی ایلمکدرکه حتی بو اسمله
مشرف اوله عبدک ولایتک علامتی
اللهک توفیقی دائم اولمقدر حتی بر
کمسه یرامزلق دلسه او قصد حراما

سآمت یعنی کسللك وملالت
تعب یعنی محنت اخذ ایتمیه
ومشقت الما اختیار ایلمیه

محب یعنی سوجیدر دنیاده
ناصردر یعنی یاردم
ایدیجی دردنیاده واخرتده

الله تعالی یه نصرت دینه یاردم
ایلمکدر کندوی سودکدن
صکره یعنی الله تعالی بی
سودکده صکره

یعنی شرعیجه امرینه انقیاد
ویردم ایلمکدر

اعداسنه یعنی سیف ایله دخی جزیه
ایله اظهار دین ایله ودینه دلایل
ایله ایتدن وحدیثدن اظهار دین
ایلیه لر وباطل اولان ابطال ایلیه
قهر ایلیه

عالملری وصالحلری وطالبلری
وسیدلری ویتیملری لله سوه
ظالملری وفاسقلری ورابینی
وکذب ایدنی وغیبت ایدنی
لله سومیه

احتیاجلو ایکی نوعدر برنوعی
شرعی وبرنوعی غیر شرعی
شرعی اولانلری گورسه گرك

یعنی هر حالده رضاء الله گوزده
مباحی بیله ارتکاب ایلمیه قنده
قالدیکه حرامی

يعني عقائدنك واخلاقنك
واتمام الله بردم ايدر ومعصيتدن
اكراه اتدرر ٢ حديث قدسيده يعني حق تعالى اوليايه بيورر
تحت قبابي لايعرفهم غيري يعني انلري بندن غيري
وارد در بنم قبه لريم تحتنده الله تعالى بيلور وهم
بنم اوليالرم اولياء الله اوج قسمدر بر قسمي الله تعالى بيلور وهم كندي بيلور وبر
سائر ناس بيلور وهم كندي بيلور وناس بيلور وكندي
قسمني الله بيلور وبر قسمني انجق الله تعالى
بيلمز بيلور وليدر واول مقبولدر
بو قول معتمد عليه دكلدر نامل اولنه بلغ

عَصَمَهُ اللّٰهُ عَنْ اِرْتِكَابِهِ اَكَرْ بِرْ طَاعَتْدَه
تَقْصِيرْلِقْ اِتْمَكْ دِلَسَه اِيدِي حَقْ تَعَالَى
اِتْدِرْمَزْ دُونْدَرِرْ ● اِشْتَه بُو سَعَادَتْ
عَلَامَتِيدُرْ ● بُونُكْ عَكْسِي شَقَاوَتْدِرْ
دَخِي وَلِيْنُكْ وَلَايَتِنُكْ عَلَامَتِنْدَنْدِرْ
اَوْلِيَا ٢ سِنَه قُلُوبُنْدَه مَوَدَّتْ اِيلَه
محبت
دِرْزِقْلَنْدِدُمَقْلِقْ ● وَتَعْرِيفُ اَلْوَلِيِّ مَنْ
وَالَتْ طَاعَتُهُ مِنْ غَيْرِ تَخَلُّلِ مَعْصِيَةٍ
ارادیه معصیت کرمکسزین
اِمْدِي كَرَامَتْ كُوسْتَرْمَكْ شَرْطْ

مودّت محبت معناسنه يعني
باري تعالينك سوكوسي
قلبنه قيلمش وانك
ايله رزقلنمش

دكلدر

دِكْلْدُرْ ● اُولْ اَللّٰهُ تَعَالِي قَتِنْدَنْ
اُولُورْ ● كَنْدُونُكْ صُنْعِي اُولْمَقْسِزِنْ

اَلْحَمِيدُ

اُوْيْلَه اَللّٰه كِه ذَاتِنْدَه مَحْمُودْدُرْ يَعْنِي
اُوكْلُنْشُدُرْ ● اَكَرْچِه كِمْ حَمْدْ اُولُنْمَزْسَه
زِيرَا وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
بُيُورُلْمِشْدُرْ ● كِمِي لِسَانِ حَالِله وَكِمِي
لِسَانِ مَقَالِله قُولُكْ بُونْدَنْ نَصِيبِي
اَللّٰه تَعَالِيءِ ذَاتِيچُونْ غَيْرِي اِيچُونْ

بيت
جمله ذرّات وجوبات كباره
مربى دريا النا رتبه سوره
ذاتيله
بيوداغلر

يعني انعامي واحساني ايچون دكل

احسان اولنمز سنا حمد لايقدر
يعني انجولر گبي ديزله

دكل حمد ايدن مقربينك سلكنده
درلمكه سعي ايلمكدر • دخي شو اسمك
نوري ايله ضيالنمكه سعي ايلمكدر •
(پاك ايتمكده) عقائدني تنقيحده • واخلاقني
(بزمكده) تهذيبده • واعمالني تحسينده •

ریادن سمعه دن صاقنمق *

المحصي

اوبله الله كه كلي شي انك علمي ايله در
قولك بوندن نصيبي اگر حكم معلوماتنك
بعضيني احصا ممكن ايسه ده دخي

احصا صايمق معناسنه در
باري تعالي حقنده صايمق
لفظ العيبدر صايمق
بلمكدن كنايه در *

بعض

بعض مقدوراتنه وصول ممكن ايسه ده
لكن اكثرني احصادن (اي صايمق) عاجز اولور •
پس امدي نفسنك اعمال وافعال
اقوالندن اوزرينه قادر اولدوغي
شي احصا ايليه • قيامتده (يعني صايه) احصا و
جزا اولنمزدن اول اولا اعمالنك
مقابحني تدارك ايليه • پس امدي
ايامني مراعات ايليه • دخي صايه
ربسنك ويردوكي شيلرك جميلنه

يعني قدرتي يتدوكي شيلرك
بعضنه وصول ممكندر

يعني قبحني تدارك وتوبه ايليه
قيامت كوننده رسواي اولميه

رعايت اوزره گوزده سن
سن گوزتمزسن ملكلر گوزدرلر
يازرلر *

شکر ایلیه نفسی کتوردیکی شیلرك
قبیحنه اعتذار ایلیه دخی ایام
ماضیهء ذکر ایلیه ده اوقات
صافیه دن کچن شیلرك
اوزرینه تأسف ایلیه

المبدئ

اویله الله که اشیایی مثال سبق ایتمکسزن
عدمدن وجوده اظهار ایدیجیدر

المعید

یعنی فائده سز کچن کونلره غم چکه

یعنی مقدما بو مخلوقك بری
یکجدی اکا کوره وجوده کتوره

اویله

اویله الله که اشیانك خلقنی اعاده
ایدیجیدر بعد ما عدم قولك بو ایکیسندن
نصیبی خیراتی ابداعده حسناتی
تأسیسده سعی ایلمکدر دخی او خیرات
تمل برقه
دن منقطع مضمحل اولان شیء اعادده
سعی ایلمکدر که حتی بو ایکی اسمین عظیمنك
آثارندن حظ وافره صاحبی اوله

المحیی

اویله الله که جسمده حیوة خلق ایدیجیدر

یعنی بر خیری اشلمش کسلمش
تکرار وجوده کتورن کسلوب
وجوده کتوردی
سنه باری وجوده کتورن
سن دخی وجوده کتورن
قولك حالنه کوره

ويحيي الارض بعد موتها بانزال الغيث

الممیت

اوليله الله كه روحي جسمدن ازاله
كيدرمك
ايله احياء اولدرجيدر قولك بو
ايكسندن نصيبي معارف الهيه ايله
روحني احيا اتمكلكه سعي ايلمكدر
يعني علمي ايله باري تعالى يه وصفاتنه
دخي قواي غضبيه وشهويه اماته
اتمكلكه سعي ايلمكدر

يعني اهل واولادنه وغيريه ظلم ايليه هرنه ارضوا ايدرسه قهر ايليه ده اولدون

الحي

اوليله

يعني وارلغي كندودندر غيريدن دكلدر قولك وارلغي وبوقلغي كندودن دكلدر غيريدندر

اوليله الله كه حيوة ذاتيه ايله منفرد
در قولك بوندن نصيبي الله تعالينك
طاعتي ايله حي اولمغه چالشمقدركه
حتى اولميه كما قال الله تعالى ولا
تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله
امواتا بل احياء عند ربهم

مصنفك مسطور ايجيد ايراد ايلدوكي ايت كريمه اوليله تجمه اولنر ... غفلت اولونميه دنياده اولان ذي روحك بجموعي البتده اولوم اجسني طاتجيدر تنكم باري تعالى سوره ال عمرانده بيان ايدوب بيوردي كل نفس ذائقة الموت عبد الرحمن الغريب

القيوم

اوليله الله كه القائم بنفسه المقيم لغيره
قولك بوندن نصيبي نفسنك اوزرينه

قائم اولوبده نفسنی طاعت الله
اوزرینه دخی دین ودنیاسنده نفسنی
اصلاح ایدن شی اوزرینه قدرمقدر

الواجد

اوله الله که محتاج اولمیوب غنیدر
قولك بوندن نصیبی حق الله تعالینك
غنی ایدوکن بلسه پس امدی علامتندن
درکه اللهه مستغنی اولوب
دخی اللهه صغنمقدر

غیریه صغنمیه

قوله تعالی والله غنی عن العالمین

الماجد

الماجد

اوله الله که ذات وصفات وافعالنده
اولو اولدی قولك بوندن نصیبی
یعنی بردر
الله تعالی یه اهل اولدوغی شی
ایله اوزرینه ثنا ایله تحمید
وتمجیدده مبالغه ایلمکدر
یعنی اوکه

الواحد

اوله الله که الوهیت ایله متوحددر
شکرلق ایله بردر

الاحد

باری تعالی یه اوکوکلکدن
سوکلمه برشی یوقدر

اوله الله كه ذات وصفات وافعالنده
مثلی ونظیری یوقدر قولك بو
ایکسندن نصیبی توحیدك درکنه
طالوب دخی توحیدده مستغرق
اولمقدر که حتی ازلدن ابده وادنجه
واحد وصمدك غیرنی کورمیه

الصمد

اوله الله که محتاج الیه اولان
سیدر قولك بوندن نصیبی ناس

ایچون

اول کندی ابد کندی غیری جمله فانی
فانی اولانی کورمز انجق باقی
اولانی کورر

یعنی باری تعالی به جمله مخلوقات
محتاجدر ومخلوقك محتاجی
انجق خالقدر غیر یرده کل

ایچون مهمات دین دنیاده لازم اولان
یرلرده سعی ایدن کمسه ایچون بو
وصفدن نصیب واردر زیرا بر
کمسه توحیدده بك اولسه دینده
متصلب اولسه اول کمسه شبهاتك
محکم وقوی اولمق
کلسی ایله بلیاتك تعاقبی ایله یرندن
آیرلمز اشته بویله اولورسه تحقیق
بوندن حظ وافر اولور شو وصفله
اللهی بله نك حقنده در نفسنی فناء

عوض ولا عوض بوك کمال دیرلر

انسان دردت نوع اوزره دور
بر نوع عبادتی متعدیه وبر نوع
عبادتی قاصر وبر نوع معصیتی
متعدیه وبر نوع معصیتی قاصر
ایکی نوعنك دفتری قپانمز
ایکی نوعنك قپانور قپانمین
متعدیه اولان معصیت
وعبادتدر

یعنی عالمده اولان مسا وبلر و
بهتانلر وسائر اهل الله الوقهل
وغلبه ایلدی وکندی حقنده اتدکاری
افترالر وبهتانلر وبونلر امثالی
هر نقدر شی وار ایسه اصلا
برندن قلبی ومز وغیره بددعا
اتمزدی شمی دخی اولورسه
هرکسه خیر دیلر زیرا ایکی
ملك واردر هر نه
دیرسك سکاده
آنی دیرلر

زوال ایله بلوب دخی کونه عین فنا
ایله ملاحظه ایلمکدر پس امدی
(عالم کونه)
دنیانک حطامندن زهد ایلیه و
(متاعندن)
حلالنه بله رغبت ایلمیه قنده
قالدیکه حرامنه

القادر

اولیه الله که هر ممکنک اوزرینه قادردر

المقتدر

اولیه الله که مبالغه ایله کوجی یتیجیدر

تمکن اولمین شیئه قدرت تعلقی اتمز م

قولك

قولك بو ایکیسندن نصیبی شول
کمسه که مولاسنك قادر ایدوکنی بلسه
ایدی انتقامی ترك ایدردی شوکه
اعتمادا که کیشنك کندو نفسنه انتقا
اللهك قوله انتقامی زیاده در

المقدم

اولیه الله که دیلدوکی شیء تقدیم ایدیجیدر

المؤخر

اولیه الله که دیلدوکی شیء تأخیر ایدیجیدر

باری تعالینك بو قدر انعامی
واحسانی وار اکر مؤمنه واکر
کافره بوندن صکره کنه بیلکه
برصوچمزی یوزمزه اورمز بلکه
نتیجه سن عفو ایدر لکن کافره
عذاب دائم ایدر

مندن
هر کیمك که کوجی یترسه انتقامی
ترك ایدرسه الله تعالی ده
اکر ترك ایدر واکر
اندن انتقامی ترك ایدرسه
الله تعالی انتقام ایدر امدی
ذنبه سنه تحمل ایده مزز امدی
سن ترك ایله الله تعالی ده
سن ترك ایدر سندن

قولك بو ايكيسندن نصيبي امر قنده
اهتمام ايليوبده فيقدم الاهم فالاهم
بس ابدي اهمي تقديم ايليه كما ورد
ذكره كن في الدنيا كانك تعيش ابدا
وفي الاخرة كانك تموت غدا نتكم وارد
اولدي دنيا امرني ياب ياب ايدرم
ديجي اول كوياكه ابدي عيش ايدركبي
اماكه اخرت امرني تحصيله چالشق
كوياكه يارن اولورم دين كبي زيرا

بو

امور اخرتك ايماني واعتقادي واخلاقي واعمالي كوره يعني كذلك دنيا اهمي ايجوه دخي مهمتي كوره غيري تأخير ايليه يعني ضرورت دفع ايدن جلب قدر اكل وشرب وكسوه ومسكندن كفايت مقداري اوله غيري ترك ايليه زيرا حلالنه حساب وحرامنه نار واردر انلك ايجوه ترك ايليه

يعني دنيايه كلنجه بنم عمرم چوقدر صكره اشلرم ديه اما اخرته كلنجه كانه يارن اولورم انجق اني اشليم ديه ودنيايه اخرته عجله ايليه ودنيايه تأخير ايليه بويلجه اكلنه اكراها واجتنابا

بو اخرتك تقديم واستعجالني اقتضا
ايدر وامور دنيانك تأخير
واستمهالني اقتضا ايدر

الاول

اوليه الله كه جميع مخلوقاتك ووزرينه سابقدر

الاخر

اوليه الله كه باقيدر خلق فاني اولدقدن صكره

الظاهر

اوليه الله كه وجودي ظاهردر ارض

دنيا اخرت نوبت اولدر انحادل كوره

يعني اولدر يارادلق معناسنه دكل والاول الفرد بلا بداية والاخر الابدي بلا نهاية عقيدهء ركنية بعينه تأليف لطيف

وانه ظاهر بحسب الايات والدلائل وانه باطن لانه لا يدرك كنه ذاته من عقيدهء ركنية بعينه

حق تعالى ظاهردر طريق استدلال ايله اكر خزانهء عقلدن استرسك وحق تعالى باطندر اكر ادراك حواس ايله خزانهء خيالدن طلب ايدرسك حصين ترجمه سي بعينه

وسماده دلائلك كثرتيله

الباطن

اویله الله كه خفیدر ظهوری ایله
بلجه شدت ظهورندن اوتوری ظهوری
سبب بطونیدر قولك بودر دندن
نصیبی امرنده اهتمام ایلمکدر پس
امدی اولنی واخرنی تدبر ایلیه ده
نسخه تدبیر
ظاهرنی وباطننی اصلاح ایلیه

الوالي

اویله

بذاته المحتجب عن نظر العقل
بحجب کبریائه جامع الصغیر
شرح سراج منیر ٢

اویله الله كه خلقك امورنی تدبر
ایدجیدر قولك بوندن نصیبی قادر
اولدوغی قدر کندو امورنك کلیسندن
شویله اهتمام وتدبر ایلیه كه حسن
اولانی اشلیه ده قبیح اولانی اشلمیه
آیت واخبار میزاننده هر بر سوزی
واشی طارت آت چوردکلرین
یبانه آل شونکم صاغدر

المتعالي

اوُیلَه اَللّٰه کِه کُلّ شَیْ اوُ زَرِینَه
مُسْتَعْلِیدُرْ • قُدْرَتْ شَانْ یوُنُنْدَنْ
قُولُكْ بوُنْدَنْ نَصِیبِی کَنْدُویِی اَخْلَاقِ
ذَمِیمَه نِكْ جَمِیعِسِنْدَنْ پَاكْ اَیْلَیوُبْدَه
عِلْمْ وَعَمَلْ یوُنُنْدَنْ بَیْنَ الْاَقْرَانْ
مَرْتَبَه سِنِی عَالِی اَیْلَمَکْدِرْ

اَلْبَرُّ

اوُیلَه اَللّٰه کِه جَمِیعِ مَخْلُوقَاتَه اِحْسَانْ
اِیدِجِیدُرْ • زِیرَا هِیچْ بِرْ اِحْسَانْ وَبَرْ

ایدجی

یعنی عالیدر کندی ذات پاکی
یعنی اولودر قدرت یوننددن
دخی شان یوننددن جملنك
اوزدینه

بونلری تحصیلدن صکره کنه
جمله دن کندویی دون کوره

بر ابولك ایدجی

یعنی بر ابولك ایدجی یوقدر
الا انك وبرجسی الله تعالی
در

اِیدِجِی یوُقْدُرْ اِلَّا اَنُكْ مَوْلَاسِی اَللّٰه
تَعَالِیدِرْ • شُولْ کِمْسَه کِه اَللّٰه تَعَالَی
بَارْ اوُلْسَه آنِی نَفْسِنَه مُخَالَفَتْدَنْ صَقْلَرْ
دَخِی اُنْسْ لَطَائِفِنُكْ فُنُونِنِی دَائِمْ اِیدَرْ
انواعنی
دَخِی فُؤَادِنُكْ کُوکْجَكْ لِکِنْدَه دَائِمْ
اِیدَرْ دَخِی مُرَادِنِیدَه حَاصِلْ اِیدَرْ دَخِی
زَادِنِیدَه تَقْوِیِ قِلُورْ • دَخِی قَصْدِنِیدَه
ازعنی
طُوغْرِی قِلُورْ • دَخِی اَفْضَالِیلَه اَمْثَالِنْدَه
اِغْنَا اِیدَرْ دَخِی اَللّٰه تَعَالَی اِقْبَالِنُكْ

یعنی باری تعالی انك وجودنی
نفسنه مخالفتدن صقلر اول
مخالفت اتمز اولور

لطائفی بکزه ده انسیات یعنی
باری تعالی بر انسیت ایدر
غیرینی ترك ایدر وغیریاره ده
انی ترك ایدر

یعنی قلبنك سلیم قلب اولسی
یعنی اخلاق ذمیمه دن بری
اولور

یعنی کندی انعام احسانیله
انی اقران وامثالندن مستغنی
قلار وانی کمسنه محتاج
قلماز

یعنی فضل ایله ویرمکله جمیع
مشکلاتنده مستغنی
قلور

مبارك لكيله مخالفتدن صقلر قولك
بوندن نصيبی شول بكسه كه الله
تعالينك برّ ايدوكنی بلسه كلّی احده
بارّ اولور خصوصا كه ابوينه

يعنی بركت وخير كثير ويبن احسان ايدر

يعنی ايلك ايدجی ايدوكن بلسه ايلك ايدجی اولور علامت سعادتدر نائل اولور خلاف خذلاندر نارجهيه واصل اولور

التوّاب

اوله الله كه توبه ايدن عبادنك
اوزرينه مبالغه مغفرت ايله رجوع
ايدجيدر قولك بوندن نصيبی توبه
نصوح ايله توبه ايلمكدر يعنی كچمش

بوندن رجوعدن مراد مغفرت ايدجی ديمكدر

زماننده

زماننده ايتدوكنه نادم اولوب و
كلجك زماننده اوله جقی اتمكه عزم
وقصد ايدوب وحالا ايده جكندن
فراغت ايدوب محرّملردن اعراض
ايتمكله حقّ عبد ايسه حلا للشوب
حقّ الله ايسه قضاسی ويا كفارتی
لازم اوله نك قضاسن ويا كفارتن
اتمكله اشته بويله توبه اولورسه
بوندن حظ اوفره فائز اولور دخی

يعنی وافر نصيبه

توبه نك قبولیده او مولور

المنتقم

اویله الله که عصیان اوزرینه مصر
اولان اعداسندن اولیاسیچون
انتقام ایدیجیدر قولك بوندن نصیبی
محمود دکلدر الا انتقامی اعداء اللهدن
واعداء عدوسی که نفسیدر اندن اولسه
محمود در یعنی کوزلدیبس ایدی اثلردن
انتقام ایلیه هرباد که معصیته بوشنوب

طاعتی

٥ مؤمن دخی کافردن انتقام آلمرجه ممکن اولورسه بوندن دخی زیاده نفسی عدوسیدر زیرا غزای اکبر دیدیلر نفسله قتاله اصغر دیدیلر کافر ایله اولنه

٩ عجب وکبر وحسد ویلان وغیبت وکذب وبهتان وعداوت وجبن وحرص وطمع وریا ونفاق وبونلر کبی حذر ایدهلر واکل وشرب کبی والدوغی یرمك وصتادکن اوکك کبی

طاعتی ترك ایلسه اوزرینه حمل ایتدوکی
شیئك خلافنی تکلیف ایتمکله

العفو

اویله الله که سیئاتی محو ایدوب معاصی
کوچك کناهلر
دن تجاوز ایدیجیدر دیلرسه قولك
بوندن نصیبی شول کسه که الله تعالی
نك عفو ایدوکنی بله اندن عفو طلب
ایدر شول کسه که اللهك عفوین طلب
ایلیه اللهك خلقندن تجاوز ایدر

الرؤوف

اوليه الله كه شدت رحمت صاحبدر
قولك بوندن نصيبي اخوان او زرينه
رأفت ولطفله عود ايلمكدر دخي الله
(رحمت) (دفعه دفعه)
تعالينك رحمتندندر عبادني عقوبت
ايجاب ايدن اشيادن صقلمق واغيار
واعتلال ملاحظه سندن صقلمق دخي
ملك جباره رجوع وصدقله اشكال
وامثالنه حوايج رفعندن صقلمق دخي جميع

عذاب اليمدن حفظ ايدر

اعتلال يعني درلو درلو انكاردن قلبني حفظ ايدر

يارمزباد شاه ويارمزهاكمكن وارمه دن والتيام اتمه دن صدقله صقلر

يعني كندو شكلنده وكندو مثلي اولنلرك حوايجنه محتاج اولمقدن صقلر

احوالنده

يعني غيريدن مستغني اولوب كبرايي
ومتكبر اولوب نفسي
اتمه دن

احوالنده الله تعالى ايله استغناسي حسبيله

مالك الملك

اوليه الله كه مملكتنده مشيئتي كچورر
(ديلدوكي)
نه كيفيت ايله ديلرسه قولك بوندن
نصيبي نفسي مملكتنك مالك الملك
اولمقدر تحقيق هر قولك مملكتي بدن
خاصدر قچن صفات قلب جوارحنده
كوچي يتدوكي قدر مشيئتي كچورسه
(ديلديسي)
نفسي مملكتنك مالك الملك اولور

ذو الجلال

اولیه الله که استغناء مطلق صاحبیدر

یعنی عالمیندن مستغنی در

والاکرام

اولیه الله که فضل عام صاحبیدر قوللك
بوایکیسندن نصیبی شول کمسه که
اللهك جلالینی بله اول اللهه تذلل
یعنی عظمت شأنینی بله
وتواضع ایدر شول کمسه که اکرامینی
بله غیریه شکر اتمز بس امدی قجن
حق تعالی انعام ایلسه قول غیریه

شکر

شکر ایدر حال بوکه رزق ویرن
الله در عبد غیره خدمت ایدر حال
بوکه الله تعالی اعطا ایدر والعبد
اذا سئل غیره فقد اخطأ طریق الرشد
وسلك طریق السوء عبد حقی اللهك
تحقیق
غیریدن سؤال ایلسه طوغری
یولدن چقوب خطا ایلدی دخی
کوتو یوله سلوك ایتدی

المقسط

اوليله الله كه يوم جزاده مظلوملك
حقني ظالمدن آليورسه كركدر قولك
بوندن نصيبي رأسا اولا نفسي اوزرينه
ظلمدن محجوب دخي اندن صكره غيري
اوزرينه ظلمدن اجتناب ايلمكدر
دخي اللهك رضاسيچون كوجي يتدوكي
قدر اماطه اذاده سعي ايلمكدر
حتي طاعتله مسلمانلردن اوله

اذايه متعلق اولان هر نه ايسه كيدرمكلكدر

الجامع

اوليله

اوليله الله كه شك اولمدوغي كونده خلايقي
جمع ايدجيدر قولك بوندن نصيبي شول
كمسه كه علمله عمل ما بيني جمع ايليه دخي
اداب جسمانيه ايله كمالات انسانيه سي
موافق اولسه اكا بوندن حظ وافر واردر

بويله جمعيت باريتعالينك دعزيز
كمسه ايده من كندويه مناسب
قولك جمع ايليه سي
علم عمل اخلاص
يعني اعضا الربي حفظن وباطني
دخي حفظن اولسه كامل اولور
والا خالي انسان جمله نقصان
اولور
اداب روحانيه ايله اداب روحانيه
اولدركه عشق الهيه يه واصل
اوله اندن صكره والغني بوقلعه
تبديل ايليه ابراهيم ادهم
كبي رحمه الله

الغني

اوليله الله كه عالملردن غني در

المغني

اوليله الله كه حكمتي اقتضا اتدوكي

اوزره كلي شيئه محتاج اولدوغي نسنه
وافر وافر ويرجيدر بس امدي
كشي الله تعالى فضلندن غني ايدر
قولك بو ايكيسندن نصيبي تحقيق ناسك
اللرنده اولان شيدن طمعي قطع ايلسه
دخي انلردن سؤالدن اعراض ايلسه
ديلمكدن
برحيثيت ايله كه حاجتي قالمسه الا الله
تعالى يه قالسه دخي محتاجينك
حاجتني كوري ويرمكه سعي ايلسه بو

اسميندن

اسميندن اوفر حظه فائز اولور

المانع

اوليه الله كه اسباب هلاك ونقصان
ابدان وادياندن دفع ايدجيدر
قولك بوندن نصيبي جوارح وقلب
ودين امانتي حفظ ايلمكدر

الضار

اوليه الله كه جميع شر اندن صادر اولور

النافع

اكر كندي لطفندن حفظ اتمسه
جمله مخلوق كوز يومنجه طوروميه
ايدي يعني بدنه نقصان
ويرندن دخي دينه نقصان
ويرندن حفظ ايدر

اُولَه اللّٰه كه جميع خيراندن صادر
اولور يعني اللّٰه تعالي يه منسوبدر
يا واسطه ايله يا واسطه سز پس امدي
تحقيق اغو بنفسه ضرر ايدر صانمه
دخي طعام شبع ايدر صانمه تحقيق
مخلوقاتدن برشي ضرر ونفعه قادر
اولور صانمه بلكه بونلرك كليسي
اسباب مسخره در بونلردن اولماز
الا الخلق اولان شي صادر

اولور

اولور بلكه كليسي خيردر لحكمته تعالى
قولك بو ايكيسندن نصيبي قچن الله
تعالينك نافع وضار ايدوكني بلسه
جميع امورين آكا اصمارليوبده خلق
اندن اوخلقدن راحته كچمك كيدر

النور

اوله الله كه سموات وارضي نورلندر
جيدر قولك بوندن نصيبي الله تعالينك
معرفتي نوريله قلبني ضيا لندرمقدر

يلدز وجبال وسائر جمله
حشراتده خير واردينلدي
لكن ادم اوغلاني عقلي اكا
ايرمز *

نور اصلنده بر كيفيتدركه قوت
باصره اولا اني ادراك ايلر انك
واسطه سيله سائر مبصرات
دخي ادراك ايلر شول كيفيت
كبي كه آيله كون اجرام كثيفه
اوزرينه فيض اولور امدي
بومعنايه اولان نوري الله
تعالي يه اطلاق ايتمك
صحيح دكلدر من تفسير
قاضي في سورة
النور
م

ذيرا قلبك انشراح واضاءسي معرفت [17]
ايله دركما قال الله تعالى ومن لم يجعل
الله له نورا فما له من نور

الهادي

اويله الله كه انواع درلو مخلوقاته
كندولرينك مهماتنه دلالت ايدجيدر
قولك بوندن نصيبي شول كمسه كه خلقي
حق قوينه ارشاد وصراط مستقيمه
دلالت ايليه اكا بوندن حظ وافر واردر

[9] هدايت كونشنك ضيايي جمله عالمي منور ايلمشدر وجمله مخلوقه بوضيادن حصه واردر يعني انس وجن ملائكه ووحوش طيور وحجر وشجر جمله هدايته دلالت ايليجي الله ذو الجلالدر حجرلك وشجرلك وحيواناتك پيغمبرمز عليه الصلوة والسلامه شهادتي حق رسولدر ديو شهادتي بونلري هدايته دلالتدر كذلك حيوانات بربريلرينه رحمت وشفقت ويورولري انالرينك ممه سن بولملري وكندولره فائده ايدن شيدن حظ ايدوب وضرر ايدن شيدن صقنوب اجتناب اتمه لري هپ باري تعالينك هدايتيدر

وهم الانبياء عليهم الصلوة والسلام
ثم العلماء الوارثون رحمهم الله تعالى

البديع

اويله الله كه سموات وارض وايجلرنده
اولنلري بلا آلة ولا مادة انشا ايدجيدر
قولك بوندن نصيبي اللهك عجايب
صنعني تأمل ايلمكدر حكمت غرائبني
كورمكدن وكمال قدرتني تحقيق ايتمكدن
اوتوري منفرد اولوجي اولدوغي حالده

تفكر ساعة خير من عبادة
سبعين سنة

مبدع ابخق اولدر هر كمسه كه اللهك
ای ایجاد ایدیجی
ابداع ایتدوكی شیئك خلافی بر شئ ابداع
ای ایجاد
ایده اول كمسه مبتدع عدد اكا تابع اولنمز
شو اسمی بلن كمسنك آدابندندر بدعتدن
اجتناب ایدوبده سنته ملازمت
ایتمكلك ● بدعت اولدركه كتاب اللهده
وسنت رسول اللهده واجماع قرون
ثلثه ده اصلی اولمیه ● قیل من امر
بالسنة علی نفسه قولا وفعلا

ابو علی دقاق رحمه الله كلامیدر

نطق

نطق بالحكمة یعنی دیلدیكه شول
كمسه كه سنت ایله امر ایلیه نفسی وزرینه
قولا وفعلا حق تعالی اوكه حكمت سویلدر
ومن امر بالهوی علی نفسه قولا وفعلا
نطق بالبدعة شول كمسه كه شرعه
مخالف ارزولر ایله امر ایلیه نفسی وزرینه
قولا وفعلا حق تعالی اوكه بدعت
سویلدر ● قیل اصول مذهبنا ثلثة
احدها الاقتداء بالنبی صلی الله تعالی

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْاَخْلَاقِ وَالْاَفْعَالِ
وَالْاَقْوَالِ وَالْاِعْتِقَادِ حَتّٰي لَا يَحْصُلُ
الظَّفَرُ بِالْجَنَّةِ اِلَّا بِهَا وَالثَّانِي صِدْقُ
الْمَقَالِ وَاَكْلُ الْحَلَالِ وَالثَّالِثُ اِخْلَاصُ
النِّيَّةِ فِي جَمِيعِ الْاَعْمَالِ سَهْلُ بْنُ عَبْدِ اللّٰهِ
تُسْتَرِيدَنْ دِنِلْدِي بُو كَلَامْ مَذْهَبِمِزُكْ
اَصِلْلَرِي اُوجْ نَسْنَه دِرْ اَوَّلْكِسِي رَسُولْ
اَكْرَمْ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَي عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَضْرَتْ
لَرِينَه اُويْمَقْدِرْ اَخْلَاقْدَه وَاَفْعَالْدَه

واقوالده

ويقال مثل الايمان كمثل بلدة لها خمسة من الحصون الاول من ذهب والثاني من فضة والثالث من حديد والرابع من آجر والخامس من لبن فما دام اهل الحصن يتعاهدون الحصن الذي من لبن لا يطمع فيهم العدو واذا تركوا التعاهد حتى يخرب الحصن الذي من لبن يطمع العدو في الاول ثم في الثاني ثم الثالث حتى تخرب الحصون كلها فكذلك الايمان في خمسة من الحصون اولها اليقين ثم الاخلاص ثم اداء الفرائض ثم اتمام السنة ثم حفظ الاداب فما دام العبد يحفظ الاداب ويتعاهدها فالشيطان لا يطمع فيه واذا ترك الاداب طمع الشيطان في السنن ثم في الفرائض ثم في الاخلاص ثم في اليقين فينبغي للانسان ان يحفظ الاداب في جميع اموره في امر الوضوء والصلوة والشرايع والبيع والشراء والصحبة وغير ذلك فقد بيّناها هنا من الاداب ما لا بدّ منها فاول ما يبدأ بامر الوضوء والصلوة
نقل من بستان العارفين في باب الادب ٤٨

وَاَقْوَالْدَه وَاعْتِقَادْدَه جَنَّتَه ظَفَرْ حَاصِلْ
اُولْمَازْ اِلَّا بُونْلَرْ اِيلَه اُولُورْ اِيكِنْجِيسِي
كَرْچَكْ سُوزْلِي اُولْمَقْ وَحَلَالْدَنْ يَمَكْدِرْ
اُوچُنْجِيسِي جَمِيعْ عَمَلْلَرِنْدَه قَصْدِي حَقِّكْ
رِضَاسِي اِچُونْ اُولْمَقْدِرْ قِيلَ مَنْ
اَسْتَهَانَ بِاَدَبٍ مِنْ آدَابِ الْاِسْلَامِ
عُوقِبَ بِحِرْمَانِ السُّنَّةِ وَمَنْ تَرَكَ
سُنَّةً عُوقِبَ بِحِرْمَانِ الْفَرَائِضِ وَمَنِ
اَسْتَهَانَ بِالْفَرَائِضِ قَبَضَهُ اللّٰهُ تَعَالَى

ابو علي دقاق كلاميدر
امام قشيري يازر

مبتدعاً یذکر عنده باطلاً فیوقع فی
قلبه شبهةً یعنی دینلدیکه شول کمسه
که آداب اسلامدن برادبی سهل کوره
استعمال ایلمیه ● جقدی رسولک سنتندن
دخی شول کمسه که سنتی تهاوناً
ترک ایلیه فرضلردن محروم اولمق
آنی عقبلر یعنی عقاب اولنور دخی
شول کمسه که تهاوناً فرائض ترک
ایلیه حق تعالی انی مبتدع قیلار ●

زیرا

زیرا قتنده باطل ذکری اولنورده اول
کمسنک قلبنه شبهه واقع اولور دفرض
ترک سببیله بوخذلانه اولاشور

الباقي

اولیله الله که دائم الوجوددر فناقبول ایتمز

الوارث

اولیله الله که باقیدر بعدماعدم الخلق
پس امدی ملاکک فناسندن صکره
جمع مالك
املاکک کلیسی ینه اکا رجوع ایدر بعد
جمع ملك

فانهم قولك بو ایکیسندن نصیبی
اصل توحیددر تحقیق تحصیل اولینلردن
چوق کیمسه زعم ایتدیلرکه عیندده باقی
اولور حقك بقاسی ایله سمیعاً بسمعه بصیراً
ببصره بو بالکلیه دین اسلامدن چیقمقدر

الرشید

اولدرکه الله که موجوداتی غایتنه
سوق ایدیجیدر سداد طریقی اوزرینه
من غیر استشارة مشیر ولا تسدید

ان المخلوق لا یجوز ان یکون متصفاً بصفات ذات الحق سبحانه وتعالی من اسماء الحسنی شرح القشیری

لان الصفة القدیمة لا یجوز قیامها بالذات الحادثة وکما لا یجوز قیام الصفة الحادثة بالذات القدیمة رسالهٔ قشیری فی شرح اسماء الحسنی

یعنی صراط مستقیم اوزره اکر کافره اکر مؤمنه انسله جنه قرآن جلیله نازل اولدی

یعنی طوغری یول اوزرینه یعنی غیریله مشاوره اتمز یعنی شریکی یوقدر که طانشه

مسدّد

مسدّد قولك بوندن نصیبی شول
کیمسه که ناسه دین ودنیادن کندولره
لازم اولان یرده تدابیر صائبه
دلالت ایلمکدر پس امدی
مقتضای عقل شرعه تابع اوله
مقتضای هواء طبعدن قاچه فکری
خطاء ذللدن افعالی فساددن
مصون اولسون ایچون

الصبور

یعنی تدبیر صاحبی اوله وحق اوزره قولاغوزلیه کوچی یتدوکی قدر اکر عبادنده واکر غیریله اما بو اول زماندرکه کندی حق اوزره اوله وغیریه کامل ارشاد ایلیه بویله کیمسیه دیرلر

چوق کیمسه عقله اویمز شرعه اویمز اثر ایدرلر لکن بونلره اعتبار اولماز

یعنی فکری کناهدن بری اوله ده وفساددن بری اوله ده شرعیجه محافظه اوله

٦٥

اوليه الله كه عصات مؤاخذه مؤمنلرى
معاقبه ايدرن ديدوكى قولده تعجله
ايتمز بلكه اجل مسمى يه تأخير ايدر قوللك
بوندن نصيبى اوچ درلو صبر ايله صبر
ايلمكدر اولكيسى طاعت اوزرينه
صبردر اكر صبر ايدرسه اوچيوز
درجه ويريلور • هر بر درجه نك
مابينى ير ايله كوك مابينى قدردر
ايكنجيسى معاصى اوزرينه صبردر اكر

صبر

يعني اجل كلنجه تأخير ايدوب
دنياده عذاب ايلمز سائر
امتلر كبي زيرا محمد مصطفى عليه
الصلوة والسلامك دعاسى
سببيله دنياده عذاب ايتمز
م

الصبر وهو حبس النفس
وضده اي جزع طريقت مجهدينك
جزع بحثنده يازر *
بركسه برنماز ترك ايلسه
اني بتمش مجده انج كفارة
اولماز مجالس رومي
٢٠

صبر ايدرسه التى يوز درجه ويريلور
هر برينك مابينى كير وكجن ليندر •
اوچنجيسى مصائب اوزرينه اول وهلتده
صبردر اكر صبر ايدرسه طقوز يوز
درجه ويريلور • هر برينك مابينى
ثريادن ثرايه وارنجه در • اما اول
يعني يدنجي قات كوكدن يدنجي قات يرآراسي قدردر
وهلتده انا لله وانا اليه راجعون
ديوب اللهم أجرني في مصيبتي وأخلف
لي خيراً منها ديوب بوندن صكره جزع

وفرع اعیوب یکسیه شکایت ایتمك
شرطیله حتی جناب قدسه و محل
کرامت و انسه وارنجه اکی بویله
ایدرسه بو اسمدن حظ اوفره فائز
واولك جمیعدن فوز و نجات
اولور پس امدی پیغمبر علیه الصلوة
والسلام جنته کرمکه اسماء حسنی
درت شرطله مشروط قلمشدر اولکی
ظهر قلبدن هر صباحده واخشامده
یعنی ازبر ایلمك قلبندن
اوقومقدر ایکنجیسی هر برینك معناسنی

باشقه

باشقه باشقه بلمکدر اوچنجیسی یکرمی
اوچنه واجب دیو یکرمی برینه سلبیه
دیو اللی بشنه جائز دیو ایمان کتورمك
در دردنجی هر بریله تخلق ایلمکدر
یعنی خویلنمق
زیرا کیم تخلقوا باخلاق الله بیورلمشدر
امدی جنته کرمك ایستین اسماء
حسنی ایله بویلجه عمل ایدر پس امدی
هر بر کشی دنیایه الله تعالی بی طقسان
طقوز صفت ایله بلمکه کلمشدر زیرا

بركيسه الله تعالى يي طقسان طقوز

صفت ايله بلسه اول كيسه دخي

علمدن كانه بر نسنه بلمه مش اولور

اكر اون بر علمده فائق اولورسه ده

زيرا حق سبحانه وتعالى رسولنه اولا

اقرأ باسم ربك الذي خلق بيورمش

دن تفسير قاضي ده بيوررکه بونده

دلالت نصله اكلنديكه هر كيشيه

اولا فرض عين اولدي الله تعالى يي

اول نازل اولان بو سوره دن ايدي امدي علم متقدم در م

هر كيشيه علم فرض اولدي اولا علم توحيد م

بلمك

بلمك پس امدي الله تعالى يي بلمزدن

اول سائر علومه مشغول اولونمقدن

بويله اولان علم كشيء هلاك ايدر غفلت سببيله

اكلنديكه الله تعالىء بلمك بزه لازم

دكل اوپيغمبر عليه الصلوة والسلامه

لازمدر ديمك اولدي نيه واردي

عجب بلديكي احوال بيت

كشي حق بلمكه كلدي جهانه

يانيلر اراده دلو تهانه

پس امدي حق سبحانه وتعالينك

يعني الله عظيم الشانك كنهي حقيقتي بلنمك وصفاتلرينك حقيقتي بلمك ممكن دكلدر انجق صفتلري ايله بلورز حق معرفت ايله يوخسه كنهي حقيقتي معناسنه دكلدر و بلمك حتي مجتهدلر ذاتنك و صفاتنك حقيقتنك اصلني بلمده توقف ايلديلر يعني طوردیلر بزدخي طورورز

*

حاشا امته لازم دكل ديمك اولور پيغمبره خطاب جمله امته خطابدر بو خطابه انقياد اتممك سبب هلاكدر م

بر صفتی المقدم و بر صفتی المؤخر در
پس ایدی حق سبحانه و تعالی
عظمتیله بعض شیء تقدیم و بعض
شیء تأخیر ایتمش مثلا سموات تأخیر
ایتسه عالم فساده وارمش وقس
علی هذا غیره دلالت نصله بوندن
اکلندیکه قولده عملك اهمنی تقدیم
ایلیه اکر ایتمزسه اللرینه بر قزمه
کوزك آلوب دین واسلامی یقمش

اولورلر وهم ناسك اللرینه برد
کسکین قلیج ویرمش اولورلر زیرا
بزم شریعتمزده حرامیه قلیج صاتمق
جائز دکلدر طوتالم کندولری ایو آدم
اولمشلر یاقنی اول ازتدقلری آدملر
تا که اول ازتدقلری آدملری بولوب
اصلاح ایتمیجه اولماز اکر قلیج ویردکلری
آدملری بولوب اصلاح ایدرلرسه
توبه لرین قبول ایدرین دیمش الله

تعالى زيرا انبيا عليهم الصلوة والسلامك
برينك زماننده حال شمديكي كبي
اولمشده بويلجه وحي اولمش اندن نقل
بالمعنى اولمشدر ● محصّل كلام اهل
سنّت والجماعت اعتقادن تصحيح
اتمزدن اول علم حالك غيري علم
تعليم ايدنلر هم ضال وهم مضل اولورلر
ايمش ● بو اعتقاد ايسه وصيت نامه
وطريقت محمديه ء دخي عقائده

متعلّق اولان كتابلري اهلندن
اوقومق ايله حاصل اولور سائر
علومك اوقومسي جائز اولمق بو
اعتقاد تحصيلدن صكره اولور ● علم
حال تعليم اتمزدن اول غيري علم
تعليم ايدنلر الله تعالى ء وتفسيرني
اونوتمش اولورلر ● زيرا ولا تكونوا
كالذين نسوا الله فانسيهم انفسهم
بيورلمشدر ● دخي ترتيبي ترك ايلين

یعنی بوفحیسن تأمل ایدرسك
وطریقی حقی طوتارسك نجات
بولورسن والا هلاك اولورسن
سبب دوهلاك اولمغه

کشی عاصی اولورمش ● تأمل ایتکن
ناجیا حق سبحانه وتعالی یی واجب
ومحال وجائز اولان صفتلری ایله
بلمزدن اول غیری علمه مشغول اولنلر
● دینی واسلامی تغییر اتمش اولورلر
زیرا ولآمرنهم فلیغیرن خلق الله
ومن یتخذ الشیطان ولیا من دون الله
● فقد خسر خسرانا مبینا بیورلمشدر
تغییر نجه اولور دینلور ایسه

زیرا

زیرا وما خلقت الجن والانس الا
لیعبدون بیورلمشدر ● بوکا مشغول
اولنمزسه تغییر لازم کلور الحمد لله
علی التمام ● وعلی رسوله الصلوة
والسلام وعلی آله وصحبه
اجمعین برحمتك یا ارحم
● الراحمین تمت الکتاب
بعون الله
سبحانه
وتعالی

قوبل وصحح علی قدر الامکان

Süleymaniye Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt 4001
Eski Kayıt